

J.M.G. Leune, Pieter de la Rocque (1679-1760) en de capitulatie van Hulst in 1747

Bijlage 5: Journaal van majoor Jan Marcus de Salve

Bron: NA, Procesdossier De la Rocque

Tot de stukken in het procesdossier De la Rocque behoort het zogeheten “Journaal De Salve”. Dit omvat drie soorten documenten:

- Een verslag van een door brigade-majoor Jan Marcus de Salve op 20 t/m 23 april 1747 uitgevoerde opdracht van Pieter de la Rocque om de leiding van het Staatse leger te informeren over de penibele situatie in Hulst en het Hulsterambacht als gevolg van de (toen spoedig te verwachten) Franse belegering en om aan te dringen op extra troepen en ammunitie.
- Het “ordreboek” betreffende gebeurtenissen in het Staatse garnizoen te Hulst vanaf 24 april 1747 tot en met 18 mei 1747. Dit boek bevat de door commandeur De la Rocque verstrekte opdrachten, maar los daarvan ook tal van bijzonderheden over de belegering, de capitulatie en de nasleep daarvan.
- Verklaringen van enkele Staatse officieren die in Hulst werkzaam waren in de genoemde twee maanden, te weten van Jean Henry Bourguin, Johan Steffens, Pieter Francois Verster en Daniel de Win.

Jan Marcus de Salve was een sleutelpersoon van het Staatse leger tijdens de belegering en capitulatie van Hulst in de maanden april en mei 1747. Aanvankelijk fungeerde hij in Hulst als brigade-majoor en vanaf 4 mei 1747 als adjudant-generaal van commandeur Pieter de la Rocque. In die hoedanigheden was hij bij de toenmalige gebeurtenissen nauw betrokken. Over hem publiceerde ik in mijn repertorium betreffende de Scheldeforten Lillo en Liefkenshoek de volgende bijzonderheden:¹

“Jan Marcus de Salve, op 6-9-1747 vermeld als 39 jaar oud;² waarschijnlijk een kleinzoon van Marc Antoine de Salve (heer van Bruneton);³ op 22-11-1728 vaandrig in de compagnie van Bonifacius de Jonge;⁴ vermeld als lidmaat van de geref. kerk te Vlissingen op 20-12-1734, komend van Veere en wonend aan het Lange Groenewoudt;⁵ op 22-3-1736 luitenant in de compagnie van kapitein Cornelis van Bommel in het regiment van I.C. de Blansacq;⁶ kwam 4-10-1737 naar Sluis met att. van Dendermonde;⁷ op 9-4-1739 bevorderd tot kapitein van een compagnie in dit regiment;⁸ werd 24-1-1747 bevorderd tot majoor in het regiment van Johan Canisius;⁹ was op 24-1-1747 kapitein van de compagnie van Adolph Sommerzee in het regiment van Canisius;¹⁰ op 9-5-1747 benoemd tot adjudant-generaal van Pieter de la Rocque, commandeur te Hulst; hij was daar eerder brigade-majoor;¹¹ was betrokken bij het beleg en de overgave van Hulst in mei 1747;¹² op 6-9-1747 weer vermeld als majoor in het regiment van Canisius;¹³ werd op 5-12-1748 luitenant-kolonel titulair in het regiment van luitenant-generaal Soute;¹⁴ kwam 2-1-1750 met att. naar Sluis;¹⁵ werd op 28-9-1751 kolonel in het regiment van

1 <http://www.hanleune.nl/lillo-en-liefkenshoek/84-repertorium-lillo-liefkenshoek-1585-1786>; namen P-S.

2 NA, archief Hoge Krijgsraden en Zeekrijgsraden 1607-1794, toegang 1.01.45, inv. 289.

3 Vermoedelijk is hij een zoon van ofwel Jacques de Salve dan wel diens broer Jean Antoine (ook: Jan Anthonij) de Salve. Laatstgenoemde was in 1720 gehuwd met Cornelia Naalhout. Dit paar liet in Bergen op Zoom op 6-8-1720 in de Waalse Kerk ald. dochter Henriette Charlotte de Salve dopen die op die dag was geboren. De vader werd genoteerd als kapitein onder Mauregnault. Zij kwam op 4-1-1754 met att. van Maastricht naar Sluis (ZA, Herv. Gemeente Sluis, inv. 147). Andere dochters van dit paar zijn mogelijk: Maria Jacoba de Salve (begr. in de Grote Kerk van Bergen op Zoom 22-2-1746) en Johanna Cornelia de Salve (idem, 22-3-1746).

4 ZA, SZ, inv. 1672, fol. 159 v.

5 ZA, DTBL Vlissingen nr. 25.

6 ZA, SZ, inv. 1672, fol. 171.

7 ZA, Herv. Gemeente Sluis, inv. 147.

8 ZA, SZ, inv. 1672, fol. 166 v. Verkreeg hiervoor commissie van de Raad van State op 17-4-1739 (NA, Raad van State, 1.01.19, inv. 1538, fol. 42).

9 Ringoir, 1981 b, p. 67.

10 ZA, SZ, inv. 1673, fol. 13 v.

11 Utrechts Archief, arch. familie De Beaufort, inv. 357.

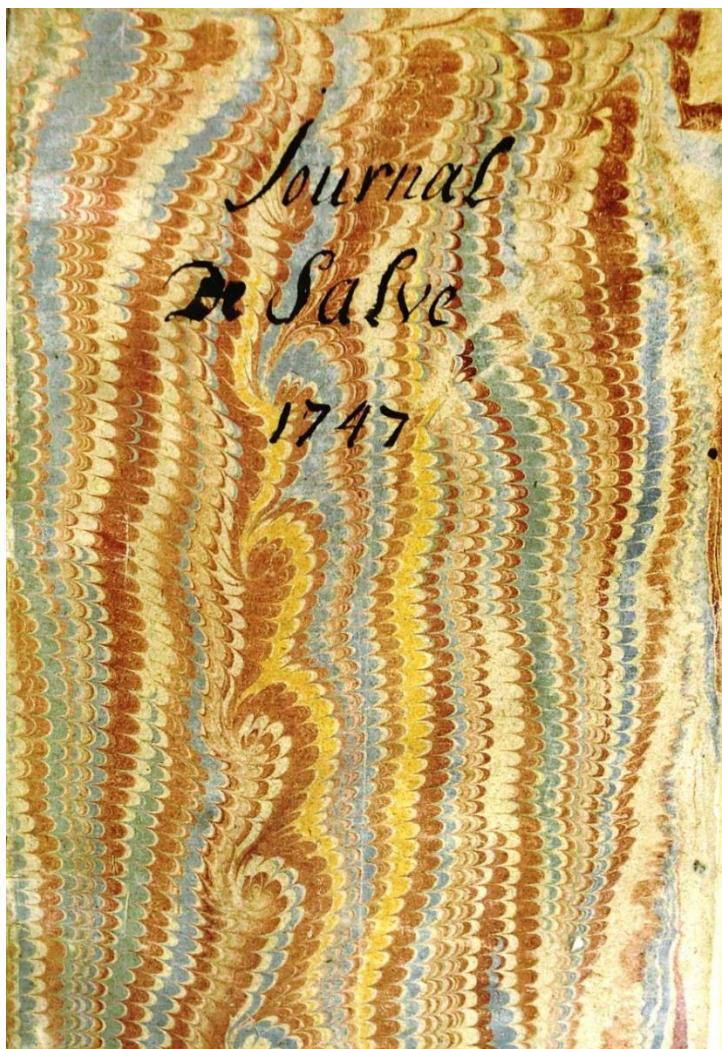
12 ZA, SZ, inv. 1673, fol. 13 v.

13 NA, Archief Hoge Krijgsraden en Zeekrijgsraden 1607-1794, toegang 1.01.45, inv. 289.

14 ZA, SZ, inv. 1673, fol. 41.

15 ZA, Herv. Gemeente Sluis, inv. 147.

generaal-majoor Van Swanenberg; ¹⁶ werd op 13-8-1759 benoemd tot sergeant-majoor (wachtmeester) te Sas van Gent; ¹⁷ was op 3-1-1760 kapitein van de compagnie grenadiers (61 man sterk) van het tweede bataljon van het regiment van generaal-majoor Prins van Stolberg; ¹⁸ benoemd tot generaal-majoor der infanterie van het Staatse leger op 26-5-1766; ¹⁹ commandeur van Lillo en Liefkenshoek van 19-8-1762 tot 12-9-1768; ²⁰ werd op 29-7-1763 benoemd tot kolonel van een compagnie van het eerste en tweede bataljon van het regiment mariniers, dat naar hem werd vernoemd; ²¹ verdiende in de periode 1763 t/m 1765 als tweede sergeant-majoor 60 pond Vlaams en in de periode 1766 t/m 1768 als kolonel 200 pond Vlaams per jaar; ²² in de magistraat van Lillo werd hij verwelkomd op 3-9-1762; ²³ overl. fort Lillo 11-9-1768, toen omschreven als generaal-majoor der infanterie, kolonel van een regiment mariniers en commandeur van Lillo en “onderhoorige forten”; ²⁴ tr. (vóór 20-12-1734) ²⁵ Sophia van der Does, begr. in de Grote Kerk van Bergen op Zoom 11-5-1790. ²⁶ ”

16 ZA, SZ, inv. 1673, fol. 47 v.

17 Idem, fol. 153 v.

18 Idem, fol. 13 v.

19 Ringoir, 1981 a, p. 17.

20 ZA, SZ, inv. 1673, fol. 83 v en 205.

21 Idem, fol. 226 v; Ringoir, 1981 b, p. 100.

22 ZA, SZ, inv. 2898 en 2910.

23 ZA, SZ, inv. 1938, 3-9-1762; hij werd tot president van deze magistraat benoemd op 11-10-1762 (ZA, SZ, inv. 1932, fol. 25).

24 ZA, SZ, inv. 1401.1, 11-9-1768; De Wapenheraut, jrg. 2, 1898, p. 259.

25 ZA, DTBL Vlissingen nr. 25.

26 De klok werd 3 uur geluid, de begraafkosten bedroegen fl. 29 en 18 stuivers (MHC Bergen op Zoom, Begraafboek Krankenbezoeker 1777-1807).

Relaas van den Major de Salver,

takende zijn Reyswigt Hulst, naer
Bergen op den Zoom, aan den Prins van
Hessen; en vorder naer de Armees
aan den Furst van Waldeck, op order
van den Luitenant Generaal de La
Rocque, Commandeerende in Vlaanderen.

Vertrocken Smorgens om Elf duuren den 20^e
april na Bergen op Zoom over Wilvoorden
op haarscheit, op Varsendam, op Goorshoek, op
Shole, alwaar Samont om 10 duuren aangemaet,
en om Elf duuren na het verreidigen van een
Chais op Bergen reedt, quam om een lier const
binnen Bergen, gong aantonds bij den Prins
van Hessen voor zijn Bed, overhandigde den
brieff, en demonstreerde de hoge nooddakelijc
heid, om renfoet voor Hulst, en Axel, dat
indien de Vrienden meester van Axel, en
Hulst ter aengaet waren, zij ook mee ster van
de Provincie van Zeeland flicht, soude kum
men werden.

Waar op mij zijn hoogheid den Prins van
Hessen dier deet te antwoorden, dat reeds
twee Regementen ingeschreft waren, met
Patent van haer Hoogheid om naer Malcher
te gaan, onder den Ordres van den Luit
enant Generaal La Rocque; vertoegt so
nog niet vertrocken waren, zijn Hoogheid een
dordselver wilde senden na Axel Ambacht,
maar antwoerde mij kort, slike niet konde
doen, dat hem patenten op Malcheren Leijde,
ik verbrek daar op na het Haagje vijngh om
drie

Drie Aluren van Bergen op den Zoom, en quam
Den 24^e d' morgens om half tien bij zijn Stroog,
Heid den Prins Van Waldeck, ik had d'Eer van
Lijn Vorstelijke Doorlaet te overhandigen de
Gouverneur van Den Boven Lijftenant Generaal de
La Rocque, mit een mondeling Verzoek, en bede
lijft Hoog genoed Lijftenant Generaal zijn naam
dog ten spoedigste Secours te willen affreiden
na Aaek en Hulster Ambacht, tenwyl gedaen?
Ambachten eningeld van de Vlaanderen waeren,
zijn Hooghied leijde mij gesupprecent te Lijns,
als het Zoo Hoognodig was, dat den Prins Van
Hessen Philippsdal, het Regement van den
Colonel Van Kinschot: maar voor patent was
ter Disposicie van den Lijftenant Generaal de
La Rocque,) niet aanstands had affgoronden,
dat hij de Armees op marsch waeren, Den
Generaal major Lewe, Brigadier Evertsen,
De Regemente van Villatte, Leeuwen, en
Saxen Gotha Infanterie, twee Exquadrone
Saxen Gotha Dragonders, en dat de beijdes
Exquadrone van Nassau Dragonders, mede
daar heen zouden marcheren, na Omtrent
anderhalf uur mot zijn Hooghied te hebben
gesproken, Versoegt te rieq te mogen keeren,
't geen mij toestont, maar betrijgde mij al,
voorens dat hij dit noodlot van Vlaanderen
lang voorspeld had, dat hij over drie weken
had geproponeert een Corps van Vijfduizend
Duijzend man in Vlaanderen te zenden, dog
dat sulke was afgeslagen, dat nu nog aan
de Lijftenant Generaal de La Rocque in Conside
ratio gaff, als het Land daar bekent zijnde,
off'er een mogelykheid sou lijns, het Land van
Castrant nu door de Vlaanderen geoccupert, door
Troepes te kunnen ontsetten, dat Versoegt
Daaf.

Daar mogelijkhed toe. Zijnde, zijne ConAdora
 tie hem toe te zenden, dat lig dan zou aen,
 bieden te stellen aan het hoofd van d'jsfaories
 om zulke te dienen; Vertrok daar op
 weder na Bergen op den zoom, daer konende
 begaff mij aanstand s na den Prins van Hessens
 verloekende uyt naam van den Vorst van Wal-
 deck, alle moglyke voet te doen maken; niet
 het embargoeeren der Troepen, 't geen ook reeds
 bestelt was. Zijnde de schippers gewaarschout
 de sen nademiddag in te nemen, 't tegement
 van den Generaal Major Leeuwen (dat alle
 ogenbliekes voorzag wierd,) het selve quam ook
 ontrent vier guren binen Bergen, en pas
 eerder voor bij het Gouvernement, van waer
 het geleid wierd, op het Kerkhoff agter de
 Balans, en aldaar door den Steer Generaal
 Major Leeuwen twintig man wierd uitgeslot,
 om met d' artillerie van d' armee te marche-
 ren, Soo als mede van de Regementen Villatte
 Paven Gotha, Soude. Gedaan worden, welke
 drie genoemde Regementen moesten daar bij
 blijven, Een Capitein, twee Officieren, drie
 Sergeanten, voort marcheende het eerst gewoon,
 des Regement na des Scheepen, en wierden
 geembargoeerd.

Des Simorgoud den 22 April ging ik na de
 Generaal Major Leeuwe, zijn Hoog Heile. De
 monstreerde de hoge noodzaakelijkhed, dat
 men de Troepen sprengt soude trachten te
 transporteeren, dat volgens leggen der on-
 partijdige Schippers, nog wel eenige man-
 schappen bij zijn regement soude kunnen
 werden ingescheppt. Waarop zijn Hoog Heile
 aanstand s ordonneerde, dat lig ten minsten
 vier Compagnien van het regement Villatte
 soude

Loude en barqueerens, wanneer mijne reys ver-
der vervolgdes op Tholen, weder op Hulst aivoen
Des nadenuiddags om half vijf aankwam, rap-
pend docende van mijne verrigte commissie, —
aan zijn excellentie den heere Luitenant Gene-
raal de la Rocque, en wel principaal aan-
houdt wegens de commissie, die ik had om
de consideratie meegens het delogerew des
vijanden uit het land van Flandre, waer
op zijn excellentie mij antwoorde daas niet
meer aan te doen was.

Des avonds om negen urenen kreeg bijding
dat het regement van Leeuwen te Wilvoerde
was gecomen, waar op geordonneert werd —
daar heen te gaan, dog op weg lijnde ont,
moete mij de heer Generaal (Major Leeuwen),
die mij leide zijn regement naer Sacum slag
was gescreven, om in Axel Ambacht te verdon
gedebarqueert, dat den Brigadier Evertsen
met de vier Compagnien van Villatje aan
Wilvoerde de ordre van den Luitenant
Generaal dela Rocque soude afwachten,
om welke reden mij weder na de stad begafft
als lijnde deels mijne reys naer Wilvoerde
alleenig gerigt om het regement Leeuwen te
gelasten na Axel Ambacht te gaan.

Den 23^e Smorgens reedt met de heer Gene-
raal Major Leeuwen op ordre van den L.^e
Generaal dela Rocque na Axel Ambacht,
daar aankomen was het regement Leeuwen
even gedebarqueert, en marcheerdon naer de
Lieues om aldaar te campieren, maar heen
den

Den Generaal, alslik ons begaven, besigtigde
de fortten als Lienjes, en reguleerde de
Wagten, ook gingen wij na Axel, en besae-
gen de Stad, en fortificatiën, wanneer wij
nijt Axel langs de fortten op Saemslagh-
gingen, Daar was aangekomen 't legerneat
van Veldmau, nijt Watcheren 't geen nijt ondere
Van den Lijttenant Generaal de La Rocque
gesonden wiert, aan de andere kant van Axel,
over het vogel Schor, om aldaar te campieren,
vijftiendhondert man, die na Philippinen ge-
detacheert werden, voorts quamens des avonds
in De Stad, wanneer den Generaal Major
Leenwe, rapport van de visitatie langs de
Lienje in Axel Ambacht, aan den Lijttenant
Generaal de La Rocque doet.

Ons gegeven door
den Heere Lijttenant
Generaal de La Rocque,
beginnende met den 24^{de}
April 1747.

Set Parool. { Binnen.
 { Buijten... Ongarisen

De Regementen sullen een lijst ingeven van
haare sterker, soo haast in de lampen zijn,
van Officieren, onder officieren, gemeene, op de
form van de wekelijkse, in dezelve sal een kolom
soo van Officieren als gemeene, zijn, voor de
gedetacheerde.

Men zal onder de lijst de redenen zetten wa-
ren en om wat reden men blindens vraagt.
De adjudanten der regementen gecamppeerd in
Hulster Ambacht, sov van Dragen der S. al S.
Infanterie, zullen alle morgen Sig laeten
vinden om 9 huuren aan het commandement
binnen te hulst, om d'ordre st te ontvangen.

Het Parool van Axel Ambacht zal met
een ordonnantie Ruijter gecachoteert gezou-
den worden, aan de commanderende officier
op de wacht te Stoppeldijk, die het selve
immediaat zal doen versorgens aan den
Generaal Major op Saam flag, off die bij
absentie, in de selvs plaats commandeerde.

De Quartiermeester van de Regementen
Canisius en Steukelous, zullen de uitseling
der Tabak, als sterken drank doen in het
Vlaams magazijn in Hulst voor de buijten-
posten, en voor ieder man geven de d' daags
een enkel bakje genever, twee. Lood Taback,
t'geen si morgens en wanneer der buijten wagten.
Zullen afmarcheeren, door de modige man,
schapens moeten werden afgehaald, van de
buijten wagten die van de gecamppeerde regemen-
ten worden afgelost, sal si morgens om negen
huuren daar toe een man per wacht laeten
vinden aan het magazijn.

De commandanten der wagten zullen sorg draen
gheen alle S' ordeutelijc word verdeelt.

De schildwagten in de beiden Ambachten, zul-
len alle huuren worden afgelost, en alle
quartieren warden roopen.

Navond som Seeven huuren, de navolgende Orden
aen den major Regement Villatte's afgesondert,

Den commanderende Officier van het regement,
van den Generaal major des Villatte's, sal op
morgen vroeg om acht huuren, doen aflossen
De navolgende posten, door het genoemde
regement als.

op de groote en kleine kijktijdt	af	Post	gevolgt
te Samen	.	1	28
Boere, magazijn	.	1	1
Sandberg, en Sluijs	.	1	2
St Heeren Keete	.	1	13

te Samen 1. 3. 6. 96.

Deze posten zullen de ordre vindens, als boven
gegeven worden, door de commandanten des
wagons, die zij zullen aflossen.

Den Hoofd Officier bij het regement zijnde, zal op
de genelde Posten commanderen, als mede het
font de Raap, welk laast uit de stad nogh
beret word, in cas van attaque na berind en
volgens trygd gebruik, door zijn regement sonden,
nerein lacteren, zig door de commandanten der
posten lacteren rapsord doen, en na de aflossing,
alle daegen een schriftelyk aan zijn excellentie
Den heere Luitenant Generaal de la Rocque
Senden.

De Posten de groote en kleine kijktijdt, Boere
magazijn, Sandberg, en Sluijs, aen St Heeren
Keete, zullen alle morgen een beginnen man-
sinden, om wegen huuren aan het magazijn
alhier, om voor opzondt posten te haalen, druk
en Tabacq.

Den Adjdaant heeft nog ingevolge de ordere
De gevraagde Lijst niet gesonden, hij zal morgen
om Neuen muren, aan het huis van De
Major de Brigade moeten zijn.

hadt getekent.

De Salve.
Major de Brigade.

Dingsdagh

Mult den 25^e April 1747.

8 Parool { binnēn
 { buijten Holland

Den gepasseerde nacht aan Wilsoorde gekomen
het eerste Battaljon Saxon Gotia Infanterij
campeerd in vijf Corpsew, twee in de polder
Cambrion, drie in de Polder Stoppeldijk, het
Regement trekt om half een middags in de
Camp.

Aanstand den Adjdaant de se ordere gegeven.

De Regemente worden voordoneert alle moge-
lijke krijsk discipline te houden, voor al exact
van tijd tot tijd de Compagnies roller doen af,
lezen, en niet permitteren, jemand als niet
kenisse van hem Commandant vijf de campen
gaat, en dat zal niet permittert worden als
om noodzakelijkheden, en als dan alleen ly een
Andere officier bij dig hebben.

Den Provoost zal dagelyc rijden, en alle buijten
hem.

Hun camp lijnde Dragonders, Soldaten te biljet
opbrengen, Soo wel vrouwen als man, Den welken
volgens de ordere in de groote armee gecomen,
Zullen geschtift worden, men sal ziche nu van voor
man aanredden.

Het Jaegen word scherp verboden, de leeren van
de magistrat crangeren de winkeliers te doen
versien van mondbehoefte, t' geen is aangenoet
men te besorgen.

Woendag den 26^e April 1747.

Varoo.

Bijnen.
bijten. Zeeland.

Alle avonden zal van de stadt wallen een canon
Schoot, voor den taptoe geschoten worden, als
meede een op derzelver tyd op het Fort Nassau
in Axel Ambacht, wanneer alle de tam voort in
de fanpon, den taptoe zullen beginnen te
slaan, verdelende derzelver van ijder legement
in drie Corpisen, en blijven so ten minsten een
halv quartier lats slaan van gelijke zal s'mor
gans de Reveilles om 5 minuten geslagen worden,
beginnende in de stad van het Bolwerk aan
de meulew, waer van men door een klein appel
tot een praarschouwinge zal beginnen, t' geen
door alle des Corpisen in de beide Ambachten sal
beantwoord worden.

NB

Die krijgt en doet mochten benodigt hebben
Kunnen lue op recopis niet gmagazijn binnen
Hulst ontgaen.

De Dragonders wanneer elders eenige ordres nae
ten brengen zullen sulks op een sterken drass
doen, en wederkomende gaand paart, Een officier
van d'artillerij twee constabels, en vier hand
langers zullen gedotacheert worden naer
Philippeus.

De Dragonders van Martha zullen sig gaceaerd hou
den, om binnen twee daegen na Axel ambagt te
gaan camperen, ter plaatse waar de Generaal
major Zuidt Sal goedvinden.

Den Bombardier Willem Van Dalen, met twee
Cannonniers, en vier handlangers gaan na Axel
ambagt, om van het Fort Hassau mot de lette
ter tot de Preveille enige canon Schooten te

doen over de schotzen, en wel principaal na de
droogten, die han door de inwoonder swel aan
gewesen zullen worden, derzelver Schoten moe
ten langzaam op malkanderen geschoten,
op dat men van buijten niet gewaar kan wor
den, hoe sterk de Batterijc is.

NB

De Schildwachten zullen alle vieren opgebragt
worden, door hunne corporaals, en de patrouil
les zullen alle half vieren gaan.

Het navolgende brieffje gegeven aan den Bom
bardier W. Van Dalen, den heer Generaal
ordonneert, dat dezen Bombardier, mot zijn
bij hebbende Leefman Sal werden gegeven
vier dubbelde baktjes genever, Acht onsen blaere
Tabacq, agt pond brood, en ander half pond kaas.

Het Regiment van Saxon Gotha Infanterie
Zal morgen vroeg om 8. urens, de forten van
Nassau, en Raap bezetten, houdende hemmen
Voorpost nog als gegenwoordig.

Op de Raap 1 Cap: 1 off: 2 Serj: 2 Corp: 38
 en Nassau 1 1 19.
 voor Decking der regementen 3 2 2 38
 = 1 3 5 5 95.

Den Capitain van de Raap zal Smorgens na
 de aflossing, aan den hoofd officier van't regemt:
 Gou^d major de Villatte's rapport doen, als ook
 bij extra voorvallen.

Voortaan, en van morgen vroeg te beginnen, zal de
 verrekijker afgelost worden, door een floot
 officier, twee Capitains, drie officiers, ses
 Sergeanten, en dertig man per Battalions, is
 120 man, vooren post; zal morgen marche,
 ten den L^e Collonel du Rocq, Villatte's, Canis,
 Sijs, Heukelom, een Officier N° 1. Villatte's,
 Canis, twee Sergeanten, de beijde onder
 een.

Donderdag den 27° April 1747.

't parool. Holland, et Gelderland.

Morgen voor de verrekijker Luyst: Collone L
 Nepita, Heukelom, Saxon Gotha, een
 Cap:

Capitein N° 3. Saxon Gotha, een Officier uijt
N° 3. Villatess. Canisius een, agt N° 2. Steen,
Kelow, Saxon Gotha, twee Sergeanten, De
andere een.

Het regement van den Colonel Kinschot is
gearriveerd Deede morgen aan Wilsoorde, na-
cheerd na Axel Ambacht.

Deelen uademdag arriveert twee Squadron
van Saxon Gotha Dragonders, en kunnen maar
morgen gedebargueert worden, zullen Camperen
het eenen aan de regter hand van Saan Slagk,
het andere aan de linker hand van Stoppeldijk,
Van de morgen een Officier met 25 man uijtga-
marcheerd om St Jan Steen in brand te steken.

Men zal de Luitenant Rijswijk erkennen als
Generaal Adjutant bij de Generaal Major
Bronckhorst; en de Vondrig de Bruyter als
Aijde van de Brigade major de Salve.

Den somm^r geregt 5000. Patronen te Penden
nae Axel, in plaats van een selfde getal,
Door het regement van Leenwe daar gehaalt.

Deel en avond een ordere aan den Generaal Major
Zoutte geronden, in forma van bries, getekent
Door den Steene Luitenant Generaal La Rocque
behesende.

Dat niet geen stukken van de Haastu kunnen,
De Schietoren eenige na de kijkt aldaar moeten
gebragt worden, en van het Fort Zeeland moet
de schooten worden langs de Schieren, als van
nagt met de verdere stukken die van dienst

Konende lijn, om het reconnoitseren der vijanden te beletten.

Nog dat hem Generaal major, de hier lijndes Dragonders van Matha zullen gezonden worden, waar mochten langscreuen; De Capitein Wassenhaer met den Capitein Luyt Nassau, en de helft van de compagnie van Visser aan de Regter Vleugel, bij off over den Oostriesschen Polden, Waar best oordeelt, Den Capitein van Stockum met de andere helft van de compagnies van Visser, en zijn gehele, aan de Linkerhand; een Officier en de 25 man van de compagnie van de Major Dosimont, aan Saam Slag; Dat de Boere wagten souder afgaen, en maar waken aan de kant van ter Neusen, om door geen Landing van kleine partijen gethroopt te weten, Den Verwagende zijn Excellentie de goedwil, lighed der Boeren om te arbeijden tot het maken van de gragt voor den Dijk aan het Schorre; Voorts dat hij Generaal major de commando toe van de stad als het ambagt op die moest nemen, Soudende de parool aan den commandeur en laterende alleen de Detaille der wagten in de stad aan den commandeur, Dat het garnisoen van Axel niet behoeft versterkt, om dat het ambagt genoeg bestot was, moestende de stad alleen agt greeven op het Schorre. Dat zijn Excellentie de parole voor agt dagen in het vervolg zal souden.

Dat als artillerij bediendens ligt Bergen op den Zoom waren aangekomen, de andere van liest gezondenre aanstand mogten te rug komen.

Vrijdag den 28° April 1717.

¶ Parool. { Zeeland, in Walcheren. ¶

Gepasseerde nagt de Kijkuit veroverd door de
Vijanden ontrent Puddernagt,
Daar op de posten dus beret,

In de bedekte weg aan de Sluis onder de Sand-
berg, een Capitein, 2. Officieren, 3. Sergeanten,
66. gemeene.

In de place d'armee over de weg na de Kijk-
uit drie Stücken ijzer Canon, genomen van
den Sandberg, met een Capitein, 2. Officieren
4 Sergeanten, en 100. gemeene.

Op den Sandberg Een Capitein, 2. Officieren.
2. Sergeanten, 50 man.

In de place d'armee aan de rechten hand van de
Raap 4 kleine Stukjes, en op de tweede
Batterij aan dezelfde kant voor bij de communicatie
weg na de Kijkuit twee ijzeren Ogt's.
Een officier, 2. Sergeanten, 20 gemeene, de
brug gelegen over de gracht van even gemelte
communicatie afgebroken.

De se middag de Dragonders van Huatla alle
gemarcheerd, de helft met Capitein Wassenaeck
ontrent de Raap, De andere helft met
Capitein van Stockum aan de Sandbergh
gecamppeerd.

Het halve Battaillon Saxon Gotha Infan-
terie gemarcheerd aan den Sandberg, en
gecamppeerd.

Voor den verre kijker morgen den Major Selsor,
Regiment Saxon Gotias.

Canisius, Kleukeloni een Capitein, Kleukelum
Saxon Gotias, Villatte, een Officier.

Villatte, Canisius twee Sergeanten, de beide
andere ijder een.

Dertig man per Battaillon.

Alle buijten posten zullen met een brieffje na-
de aflossinge aan het magazijn te Glulst
seinden, om drank en Tabaco op het brieffje
moet staan het getal der manschappew, zov
van Infanterie als Cavallerie gerekent doort.
De Commandant van de Post,

voortaan sal een colonel post houden en com-
mandeer en de nacht aan den Sandberg,
Dese avond daar toe gemarcheerd den colonel
Canisius bij zig een Capitein, 3 Officieren, 4
Sergeanten, 60 man alle vrijwillig gemar-
cheerden.

De Generaal heeft de ronde al Smorgens voor
den dag gedaan, nadat koningschap van het
veroveren van de Kijkuit had.

Voorts is geordeneert door den Generaal na-
dezelve de ronde op alle posten gedaan had,
dat alle Batterijen so aan den Sandberg als
de Raap, en alle daar ontrent den gehelen
nacht, van tijd tot tijd soude kunnen, op alle
avenuew, als op de genomen Kijkuit, Daar de
gantse nacht, en den gehelen dag, sedert die
genomen was, al op gevreesd had, als de een
staande nacht over de schoren, tot hulp der
artillerie bedienden is op de Sandberg, als op de
Batterijen in de place d'armes bij ijder stuk
gezet vier manschappew, die daar voor zullen
betoeden.

betraald worden, want regement Gillatte onder
de Raap, op de Batterijen dito want regement
Saen Gottha infanterij op de Raap. Een
grote mortier getransporterd uit de Stadt,
in de place. D'armee nevens de Raap, nog
is geordonneert te Zenden.

Op het fort de Sandberg een halve ton bier,
een dito in de place. D'armee voor de Sandberg,
een op de Raap, en een in de place. D' armee
onder de Raap.

Op het Fort de Raap een kidje met duysant
Musquet Patronen, dito op de Sandberg,
in de place. D'armee aan de Raap twintig
Dubbelde haaken.

Selv in de place d'armee onder de Sandberg,
met twee kidjes patronen.

Saturday den 29 April 1747

Paroob { Marie, et Theresia

Schriftelijke ordere gesonden aan de Boere wagt,
te Welvoerde, om der twee eerste grote pleijten
te arr Steeren, en te houden aan de ordere van
Zijn Excellentie.

De Regemden Canisius, en Stenkelum zullen
per Battalions laten op staan tien Tienten,
om de Picquetten in te logeren, Stenkelum
aan de Dubbelde Poort in het Bastion aan de
regtart.

Regterhand van de Poort, Canisius aan de Bagijnen
Poort, in het galge Bolwerk niemand van die
Picquetten zullen uijt hem Treden gaant.

A.B

De Barrières zullen van de dubbel en bagijnas
Poort gesloten worden, en men zal daar geen
gemeen Burgers of boeren uijt laten, als
met een ordonnantie van de Hoofdwacht, dat,
leide den Capitein die niet uijtlaten voor al
"Boeren als niet permissie van de Generaal
of die uijt den naam Salks geeft.

Vijf Capt: D'axenden, van de vier Battalions,
Villatte, Canisius, Heukelum, en Saxon Gotha,
ten eersten aan het magazijn om patronen te
maken.

Alle Batterij bedienden, soos constapels, als
infanterij, zullen voortaan voor ieder man
hebben drie pinten bier.

Daar toe aan den Brûwer de volgende ordere
gezonden.

Den Brûwer Kerkhoven sal leveren op een
brieffje van den Lieutenant Haubner, con-
manderende der Artillerie, voor soveel
manschappau als op geest, een, en een hal-
ve kan bier daags, en provisioneel den
brenger deses voor twaalf man.

A.B De twaalf man is op de verre-
kijker
Hulst den 29 April 1717.

is getekent.
De Salve!
Major de Brigade

29 April.

Heden middag zijn aangekomen den Ingenieur
van wijk, en Harinxma.

Nog den Lijttenant Brocade den artillerist,
twee Bombardiers, ses canonniers, 16.
Handlangers, en twee Timmerlied.

Morgen vroeg om acht uuren, van de twee regi-
metten Canisius, en Heukelum, een officier,
een sergeant, twintig man, om te marcheeren
naar Rosendaal, op de Schorre blijven de
Gentse Poort, tot Decking van zijn arbeiders,
derzelver maecten vergaderen op de Kaaij.

Gemarcheerd de sou avond na den Sandberg den
Colonel van Heukelum met een Capitein, drie
officieren, vier sergeanten, 60. vrijwilligers.

Ordere desen middag afgevaardigt aan den
Colonel van Schot Vailt regement Van Saxon
Gotha infanterij, om op Zigt desel met zyn
bij hebbend half bataillon nog staande in de
Polder Stoppeldijk, te marcheeren, en te gaan
campieren, bij het ander half Bataillon aan
den Sandberg.

De Dragonders van Matha niet gecampireerd aande
Raap, en de Sandberg, zullen besetten de vol-
gende posten.

Op S. Kleeren Keete. 1. offic: 14 drag.
Zullen patrouillieren naar het
Boere magazijn, en na het
kruispolder Veer.

Op het kruispolder Veer. 1. onderoff: 8 drag:
Patrouillende half weghe
Met soorden.

Dragonders Van Saxon Gotha.

Op Stoopseldijke Veer. 1. ond' off. 10. drag:

Patrouilleerd tot Campen.

Camper Veer. 1. ond' off. 6. drag:

Patrouilleerd halff weg Lee dorp.

Zeedorp. 1. ond' off. 12. drag:

Patrouilleerd halff weg Camper,
en halff weg Welsoorde.

Welsoorde. 1. ond' off. 12. drag:

Patrouilleerd halff weegen

Zeedorp, en halff weegen

Kruis Spolder.

Op de Stadswacht Ben Wagtmecster, Seeven
Dragonders, waar onder een op commandantie
voor de Brigade Major.

Dezen avond om 10 guuren is een adjudant
van Zijn Koninklijke Hoogheid den Hertogh
van Cumberland gearriveert, bij Zijn Excellencie,
mede brengende van op goudt Zijn Hoogheid,
een brief, meldende, dat drie Battalions der
gelse milie in Zeeland liggen ter dispositie van
Zijn Excellencie waeren, om in Staats Vlaanderen
gebruikt te worden, dozelver Zijn gecommandeert,
Door den Generaal Major Fuller.

De Regementen Zijn.

Regement RoijaeL.

Generaal Major Bregg,

Montanjair Cosson.

Sondag den 30^e April 1747
1 Parool. { Cumberland.
Waldeck.

M. inde
nezelan.

Na de verrekijker Luitenant Collonel Burman.
Saxen Gotha, en Villatte een Capitein, Villatte
Gauisius, en Steinkelius, een Officier.
Villatte, Gauisius twee Sergeanten, d'andere
ijder een.
Een wacht van een Sergeant, en de Smausna het
Stroo magazijn, leggende aan den Sandberg bij
Den Huyman Voet, word beset door Saxen-
Gotha, en Villatte.

Voortaan sal buiten in de campen een Stoof
Officier in de Picquet gecommandeert worden.
is L. Collonel Nepita.

Geweer op de Sandberg, Raap, als in de werken
bider de Sandberg niet het magazijn te leiden,
op dat het volk niet hem eigen geweer, ijder twee
geweeren heeft, zijnde 200. Stukken afgehaald,
en niet gegeven door een Officier Saxen Gotha-
Infanterie de se nademiddags.

Van gelijke zijde gebragt 120. Stukken op de
verrekijker door den Luitenant Van Borgew.

De Officieren van die posten afgelost werden,
zullen het selve geweer elkaanderen overleveren.

Den gespannen wacht is een Bombardier door
Eij eigen Bom die hij soude werpen, doodge-
plaegd op het Fort de Raap.

Den colonel van Schot zal op den Sandbergse
de Raap commandereen, en daar zal in de
stad altijd een colonel in het Picquet Zijn,
voor van daag colonel Canisius
en voor morgen colonel van Heukelum.

Voor de middag zijn Exellentie blijten aan het
Fort de Sandberg geweest, bevind dat op het
aanvaderen der Vijanden na arbeidens van ons,
op den Dijk van agteren den Sandberg na de
Rijkuit gaande, een Detachement van t' lege-
ment van Saxon Gotha Infanterie was uit-
geweest, de vormd: Vijanden niet alleen had
doen retireren, maar selvs vervolg had; tot
aande Rijkuit; Lijnde een verdig van
genoelde Detachement gegeest.

^{NB} Lijnde dese arbeiderd daags te voeren door
Lijn Exellentie geordonneert geweest, op goud:
Dijk een afsnijding te maken met stormpalen.

Lijnde Exellentie ordonneerde verder alle toe-
gaangen nog open Lijnde, met Boomen te bezet,
ten zillende het regement van Saxon Gotha
derzelver int Land kappen, waar voor zijn Exellentie
hem een present heeft gegeven van Vift
Ducaten.

Nog geordonneert een afsnijding te maken in de
bedekte weg onder de Sandberg aan de oude
Sluis ter bereiligung in cas van retractie, van
het volk geformeerd in de Place d'armes aan
den Dijk gaande na de Rijkuit.

Als de Engelsche Troepen aankomen, sal men den
in Ambacht als stad verscheide garnalen lasten
staan, verdeelen ijder regement zijn Tambours

in Drie corpsen, latende die marcheerende, den
mars slaan, Dog de tambours mochten liggh
bedekt agter de Linies en dijken houden, als
dan alleen de tambours in de stad Zulx
mede doen.

De Engelse Troepes zullen aangecomen zijnde
alle de veeren bezetten, uitgenomen Silveen
keote, en boere magazijn, die beset zullen
worden door de Dragoners.

— Een sware mortier is na de Sandberg.

B

In het visiteren der opged. posten door zijn
Excellentie, ontdekt men drie Batterijen op den
Dijk buijten de Kijk uit, alstwee aan de
overside van het water over de Sandberg,
door de Vrijanden aangelegt.

B

Verschide facines en schanskoren zijn na de
Sandberg gebragt, op den middag aangecomen.
Den Major van d' artillerie Steffens, met 22.
Goustapels; mede aangecomen twee Schoppen
met lichte artillerie van Dordt.

Dezen avond met zijn Excellentie in het baven
Fort zijnde, als andere Batterien, is geordonneert
in de Place d' armee van genud. Fort op te
slaan se s treden per battaillon; geordonneert
geen Burgers nog ingestoken zullen vermogen
op de Stadswal te gaan so min bij magte
als bij Daegens.

Morgen vroeg zal de Brigade major de Salve
uitgaan, met de heer Preel, om de camp voor
de drie verwacht wordende Engelse Battalions,
tussen Nieuwpoort en Camp te gaan uytstien, morgen
vroeg van de beide regementen hier in quamisoen

Een Officier, een Sergeant, 20. man bewijtende
Duitse poort aan de Haaij om 8.uren, om
te gaan met Rosendaal, tot Decking van de
Arbeiders op de Schorren.

Delen morgen is de Lijfenant Collonel du
Rocq vertrokken na Vlissinghe, om de Drie-
Engelse Regementen af te halen.

Maandag den 5^e Mei 1747.

1 Parool. { Nassau et Battani

Op de Verrekijken morgen den Lijfenant Collonel du
Rocq,

Janissiers, Heukelum, een Capitein, Saxon
Gotha, Villaties, Janissiers een Officier.

Heukelum, Saxon Gotha, twee Sergeanten
de andere een.

Deeke morgen te lug gecomen den L: Collonel du
Rocq rapporterende, de Engelse troepes niet
kunnen komen, bij manquement van Lijf
transport Schepen, de Engelse waar zij nog in
waren, te groot zijnde.

noodde aangekomen twee Squadron's Nassau:
Dragonders, moeten gedebarqueert zijnde, lan-
geren bij de Sandberg, in plaats van die van
Mathia, die na Axel zullen marcheren.
Nog aangekomen de Welsborde t Regement van

Thierie, Sterk elff compagnies ontfangt ordre
te Siegle na het voor van Stoppeldijk, om
aldaar te debargueeren, met last van niet
se compagnien te marcheeren.

Na de Raap, en aldaar te comparenen bij het
Regiment van den Generaal major de Villatet,
alsdene vijf betrekken het camp, eerst door
de infanterie Saxon Gotha geoccupéerd tuss
tween faubronen en Stoppeldijk.

Minden. Geedert deelde morgen hebben de vijanden uyt
drie Batterijen van den Dijk agter de kijk vijf
op den Sandberg, en Raap beginnen te vuren,
en Pruisen te werpen.

De arbeiders gewerkt aan vlaams werk zullen
morgen vroeg om seven urens aant commando:
te Huist komens, mede brengende een brieffje
van den ingenieur, off officier waar dieder zij
gewerkt hebben, zullende haer loon ontfangen.

De commandanten der Posten op Sandberg, Raap
als andere Batterijen zullen niet permitteren,
enige manschappen van de Batterijen te lacten
gaans, op wat protest het ook is, als niet permissie
van de officier van d'artillerie commanderende
de Batterijen.

Deelde vadermiddag gecommandeert om vijf
urens aantond te marcheren van de Regouen,
tween faubronen, en Haukelius, 20 vrijwilligers
om aan de Batterijen op de verrekijker te
werken.

Nog voor morgen vroeg om halff seven
veertig

Veertig arbeiders van gemelte Regemente met
spaden brijten de gelede Poort, om met Rossen
daal te arbeiden aan den Steenkeldijk tuschen
de hoopte Glaasen tot Haven Fort.

Gebonden na Philippinen.

Twee Cannoniers.

Vier handlangers.

Dingdag den 2° Mei 1747.

¶ ParooL { Holland.
et
Amsterdam!

Picquet. { in de Stadt
Collone L Heukelum
L: Collonel Birman

Op de Verrekijker major Coeuradi, 2. Capiteins
Canisius, en Heukelum, Drie officiers, Canisius
twee, Heukelum Een, A Sergeant, twee
per battaillon, 100. gemene, 50 per battaillon
Voor Stadswagten binnen als Haven Fort, hoopte
Glaas, Kacijwagt, en Ravelijn.

Capt: officiers Serg: gemene.

De Vijf Compagnien Regemente Thries fanpe,
rende in de Polder Slambrow, Sullen de moer,
Schans bezetten mit een Officier, een Sergeant,
twintigh Man.

Nadhouw een Officier, een Sergeant, 24 man.
Konden een Picquet van een Capitain, twee
Officieren, twee Sergeanten, 60 man, Sullen,
De regts en links op de Zee djk Schildwa-
ten.

De Regementen Vermogen geen wagens te hou-
den, maar daeromtouw zouden na de Stad die
zij hebben, soe lijer van noden hebben kunnen
nau die vragens.

De arbeijders door den colonel van Schot ge-
vraagt, moeten van de regementen buijten ge-
vraagt worden, zijnde in de Stad over de 100.
reeds niet werk.

De Regementen Villatte's, 6. Compagnie Pieri,
en Saxon Gotha infanterie zullen onder de
ordres van den Generaal major Bronckhorst,
aan den Sandberg, de Raap dienst doen, soe
zoet officieren, mindere, als gemeene.

En van Fanisius, en Steukelman in de Stad
en voorleggende posten buijten de Gentse poort,
de Dragonders van Matla onder gesonden, ou-
te en Barqueren, en onder de ordres van den
Generaal major Zoute te gaan Camperen,
in Axel Ambacht, volgoud dispositie aan goud
generaal major gesonden, en salz. Soo haadt
als die van Hasselt zijn ontscheapt, en hun
hebben afgelost, zijnde die gisteren aan weld
orde aangecomen; van alle buijten posten dat
alle morgen een ouder officier gesonden worden,
met de nodige manschappen om voor ijeder
man soe artillerie, als bij de Artillerie al-
lesterende soldaten, als voor d' Infanterie, te
halen aan het magazijn, anderhalf pont
brood.

brood, een vierendael kaas, onderhalve kau bier;
twee Lood Tabacq en een maatjes genever.

N het Regement van Heukelum sal zijn brand,
wagt Letten tegen de Geedijk

De Patrouille van Nassau sal alle halstieren
gaan lang den Geedijk na de Stad tot aan de
Schildwacht van Heukelum aan de Lee, Couter,
Scharpz.

De Vijf Compagnien van Thiric houden een Pic-
quet van een Capitein, 2. officiere, 2. sergeant
60. man, en be setten de Dijkewmot Schild-
wachten Regts en Linkz.

Op den Sandberg is de corps der garde aan
stucken geschoten waar door veel dubbelde
baken zijn aan stuk, en buijten staat van
gebruik geslagen, alsmede een krujt kist
met verscheide granaten.

Dispositie gemaakt door den Gen^e Major
Bronckhorst, commandende de attaque van
den Sandberg.

Regement van Villatte s' fauweerd tussen de
Raap, en de moerschans, in hun viede camp.

Dragonders van Brunswyk, en Saxon Gotha s'fan-
terij agter den Sandberg agter de nieuwie linie,
Thiri regt agter den Sandberg tegen den
Dijk genaant den Dau.

De Posten geposteerd.

Regts en linkz van de Raap in de place d'armes
Een officier, een Sergt 25 man, van dezen
avond extraordinair, Een officier, 3. sergeant
25.

25 man, aan de molen op het eijde van de
Linie aan den Sandberg, een Sergeant en een
man, en een corporaal moet den Dragonder
aan dezelve Linie om te waarschouwen in
geval van attacke.

Een Capitein, drie Officieren, en 100 man in
gereedheid te houden van het Regement van
Saxen Gotia infanterij de Picquettes van
Villatte, en Thierie lig bijten de Toren in
gereedheid te houden. Soo daer allarm
houit aan den Sandberg Sal de Major van
Villatte moet het halve Regement gedotacheert
worden, en den Sollonel daar so lang blijven,
tot vader ordere, en van tyd tot tyd wel laeten
patrouilleren langs de Linie, en aan den Raap
Toren wat daar passeert.

Het halve Battalijon van Thierie moet lig op
het eerste allarm na de Sandberg begeren,
nog van Thierie Een Capitein 2. officieren, 2.
Sergeanten, en 60 man tot Decking van die van
den Sandberg.

Bij den Sandberg 2. Meij 1747.

Was getekent.

H. J. V. Rijswijk

Volgens dese dispositie blijven de posten, als
door zijn Excellentie beslot zijn, onder den
Sandberg, in de werken op den dijden voetree.

Ontfangen een brieffe van den Sollonel Scot
om 30. arbeiders uit de stad te mogen hebben,
kennis gevende de vijanden uit een Battarij
van d. Strickens, over de Sandberg aan de

X

andere kant van het water zodert de gespannen
nagt hebben geschoten, Schietende nu met 21.
Stucken.

Ook dat de vijanden de gespannen nagt een
Batterij hebben gemaakt, op den uijtspringende
Toek van den Lee dijk, tussen de groote en
kleine Kijkuit, apparent om niet front de
Post aan de Sluys te beschieten.

Wijt de Kijkuit werpen zij sedert gisteren wijt
twee, a drie huortieren, ook schoten. Zij nu
en dan met twee haarders.

getekent. Van Wijk D.

Van het Haven fort rapport ontvangen, dat een
persoon de steken had kunnen peijlen, en
bakens settew op het schoor, Dog dat zij weg
waren gegaan, door het Vuur van twee canon
schoten van het Fort.

getekent. De mongé.

Drie ponden driijven na het have fort geronden,
als vier steenen voor dubbelde haekou.

Des nademiddags den Brigade major uyt
ordene van zijn Excellentie, na de posten aan
den Sandberg geweest, om alle steken te besien,
zullen die zijn Excellentie daar mede komen,
in welke tusschen tyd rapport quam, dat een der
drie steken in de place d'armée voor den
dijk onder den Sandberg na de kijk uit gesprongen
was gesprongen, Dog geen ongelucken verooit
haakt, Dat een mede buijten staat was, so dat
maar een goet stiek daar meer was.

Lijn Excellencie aan den Sandberg konende, om
Personen buren bevoerd het regement van Sachsen
Gotha te verre van den Sandberg was gecomen,
spedt, ordonneerde het camp te kullen veranderen,
en morgen selvs zoude komen d'lycke Schickou,
en ordonneerde verder dat men de magt had
Fort de Sandberg, tot een Capitain, 2. officieren,
2. Sergeanten, en 100. man mocht versterken,
maar bij den dag als ordinair blijven.
Den magazijntje niet hand granaten, als Ca-
tronen, en krijgt die den magt gesprongen.

Woendag den 3^e Meijs 1747.

't ParooL. Hulst, en Raxel.

Voor de Verrekijker Lijfenant sollt: Burman
twee Capiteins, Drie officieren, & Sergeanten
100. man.

Voor de Stad, en buiten de Stad, aan het baven
fort, en hante Glaas.

Capt: officiere. Serg: gemeene

Opponeert van de doot word nogmael verboeden,
niemand uit de camp te gaan, als niet een
ander officier bij hem zullen de Provost
magt en dag rijden, en alle die gevonden worden,
binnen Hulst opbrengen, daar the zullen de

Dragonders van quaespan, die van daag int
camp bij de Sandberg in plaats van Quatla
zijn gecomen, en Saxon Gotla, een Wagtmeech
en 1.2. Dragonders, alle morgen geven, en alter
natief een officier, hebbende van daag Saxon
Gotla geheel gegeven.

Deze ordres worden aan de colonels en com
manderende officieren der regementen gerecon
mandeert stiptelyk te doen onderhouden, zell
ende zijn excellencie kennis geven aan de
Raed van de ordres die bij ijder regement ge
plegt worden, en slyk alle acht daegen.

Medes morgen om 10 uuren van Stoppeldijk,
kennis gekregen, dat de generaal Major
Fuller met de drie Battalions Rijjal
Generaal, major Bregg, en de Berg Schotten
valdaan waren aangecomen.

Den major De Salve gesonden na Stoppeldijk,
om boven genoemde beor generaal vijf uuren van
zijn excellencie te verwelkomen, te verdoeken,
morgen het middagmaal bij zijn excellencie
De colonels te komen houden, voorts heeft
de major De Salve aangewezen de campen
waar voorgenoemde regementen moeten camperen,
en zijn gecampeerd t regement Rijjal in
Stoppeldijk, Montaujaas Ecois in de
Polder Cambron, alsmede het regement
Generaal major Bregg, ijder regement in
twee corpora, de vijf compagnies Thier
De volgende ordere gegeven van den major
Borkhouet Selvse

De Vijf Compagnien Thier gecampeerd in de
Polder Cambron, aantoeids te marcheren
na den Sandberg bij de Se^e Compagnien
te Camperen bij den Sandberg vint zelve
regiment, zullen mede nemen hem stroo-
wagens bij hem hebbende in de nieuwe
camp gecomen zijnde aantoeids te ont-
staan de wagt, en Moerschanssen Naiffau
bliven.

De Dragonders van Naiffau de sen middag
in het camp bij den Sandberg geruikt, en die
van Matla na Stoppeldijk gemarcheerd, en
van daar in het land van Axel overgezet
met scheepen.

Vier Swalpen, eenige facines als picquet,
palen gesonden naar de moerschans, op
requisitie van den major van genoemde schans
geordonneert aan de Schippers so te staan,
werts als te melsorren, dat zij het stroo-
staande te Haarwertz zullen overvoeren
naar melsorren, onder directie van Jacobus
van der Baan. (goedenaar)

De volgende orders gesonden aan het regi-
ment van Saxon Gotla infanterie.

Ordonnere hier mede aan het regiment infan-
terij van Saxon Gotla, van op zigt de Se^e
aan Francis Bruggeman te laten volgen
zijn wagen en paarden, en voortaan geene
baere wagons off paarden aan te houden
dog wanmer eerige baere wagons nodig
mogten hebben, zal men zig daar over

aan de Major de Brigade addresseeert.

Actum sicut den 3 May 1717.

getekend, P. dela Rocque.

Dertig spaden gesonden na de Raap, en Se Stig
aan den Sandberg.

Getraagt door den Heer Directeur Van Duy.

Aan de Raap gesonden 25 facines, 25 kruis
wagen gebracht door den Sergeant G. telle-
mans uit Regement Heukelom, alle tot het
toenamen van Coupiers bij het Fort de Raap.
en tot een defensie voor de Sluys onder de
Sandberg, en tot het verlagen van de achterste
borstweringen aan de Sandberg.

Ter requisitie van den Directeur Van Duy.

Ordere gegeven om het huis en schuut van
Keppel onder de Sandberg in brand te steken
geroegt aan den Adjudent Rijswijk van den
Generaal major Brouckhorst.

GeSchreven aan den Directeur van Doevert te
Philipsine, als daar niet meer benodigt ligt
de hier te komen, en geld tot Silands dienst
aan den Graven van Flodorp te geeven.

Aan den Graaf van Flodorp geSchreven dat
geld bij de heer van Doevert, ten dienste van
den Lande kan becoming.

Geordonneerd aan den Directeur Van Duy een
Blinde te leggen voor de opening aan de achter
hand van de Raap over de weg gaande na
de Kijkuitte.

Donderdag den 1^e Meij 1747.

¶ Parool. { Scherelinge, et den Hlaagd

Men zal de Major de Salve erkennen als
Adjutant generaal, bij zijn Excellentie den
Heere Lt. General De La Rocque, en in den
selvplaats, als major De Brigade, Den
Capitain de Frin.

De Regementen gecamppeerd kunnen op den
Sandberg vóór Steenw Outfangen, tot 1000
per Battaljou.

De geueste Soldaten so van ons, als van
de vijanden kunnen in de Stad gebragt wor-
den in het prinsen Huys, huyde gemaakt tot
een Hospitaal, de gesangene zullen mede in
de Stad gebragt worden.

Aan den Generaal Major Tonck geschreven
om de boeren van Ter Neulen, zo wel als die
van Axel aan de Linie te doen arbeiden,
op pone van militaire Executie, zullenende
hij Zoo wel als die van Neulen daar voor
verantwoorden.

Gepasseerde nacht om halv tien bestormde
de vijanden de places d'armee voor den Dijk
van de Kijkuit, Sloegen onse daer uit, Dog
het regement van Saxon Gotla aangerukt
huyde, hielt de grote foile der vijanden
staan, Sloegen enige ter nader die reeds aen
de meulen waren gevanceerd, en viuerde Zoo
tot

tot een en Een halff uur, wanneer het regement van Thierie aankwam, de major Selder van Saxon Gotha met enige manschappen in de werken, als mede den colonel Thirie met zijn regement sloegen de vijanden uit de reeds veroverde werken, en vervolgden tot halweghen den Dijk, dees actie heeft wel drie en een half uuren geduur, en verloren.

Doden, en Vermiste.	gequesten.
1. Capitain.	5. Capitain
4. Subalterne offic:	7. Subalterne.
202. gemene.	95. gemene.

Dragonders.

3 gemene gequest
1. Paard Dood.

Men zond soodrae men wist van de attaque een officier, en twee jugeniers na de Engelse battalions, om na de kant van den Sandberg aan te rukken, 't geen geschiede, egter een derselver eerst des Simorgens aan quam en post vatte des tuschen de Sandberg, en de Moen, aan de nieuwe Linie de andere bleven onder weg, zijnde het eerste 't regement Prajat, dat ook nevens de regementen Thirie en Saxon Gotha Campeerde, de andere beide retourneerde in hun oude kamp.

Den cheer opzichter Gouverneur van Doornen gekomen.

Vrijdag den 5 Meij 1747.

L ParooL { Orange et Nassau.

Les deux regiments Englois donneront une garde. D'un Capitain 2. officier 2. Sergt: et 50. Fanteissins a Wilsoorde.

1. Officier, 1 Sergt: 30. Fanteissins au poste de Nassau,

a Lunderschoek au coin de la Digue a la droite du regement Ecoffois montagnards. 1. officier, 1. Sergeant 24 Fanteissins.

Du Camper Veer, 1. Officier, 1. Sergeant 30 Fanteissins,

Stoppeldijk Veer 1. Capitain, 2. officiers 2. Sergt: 50 Fanteissins.

Zeedorp 1. Officier, 1 Sergt: 20 fanteissins tous ces postes resteront 24 ou 48. heures au gré du General Major Trüller.

Den hoofd officier van het Picquet in de camp moet zig Savouds in den Sandberg begeven, om aldaar te commanderen.

Men zal Martinus Joseph Biesenbroek erkennen als ouder Luitenant van d' artillerie Compagnie Capitein Gilink is van daag gecomen, en de Lt: van Beek als provisioneel dienstdoende als Capitain uit regement Van Thiries.

In de Stad zo als Ravelijnen, en poorten zae
men afnemen, Soo veel man Schappes als
nodig is de gvoerschans te beketten, en
Commandoren Een officier, en een Sergt: moog

B

In cas van alarm of attaque aan de Gentse
Poort, off daer blyten zullen de Picquetten
van Heukelum, en Canisius. Ander ordere
af te wagon, marcherende het oude lege-
ment uit Ravelijn aan de Gentse Poort, en
daar so lang blijven tot ordere konst waas
post zal vatten.

Gepasseerde nagt is een stuk gesprungen in de
place d'anne voor den dijk na de kijkijkt
ouder. De Sandberg, een ander in de plaats
gebragt nee.

10. Tonner bies gesonden aan't Engelse
Regiment Rojal, bij d'attaque aan den
Sandberg gecamppeerd.

Van de morgen den Coloneel van Duy, bevestens
d'ingenieurs, en de major van de artillerie-
gerondon na de Schorres, geasfalteert met de
Directeur der Lee Worken van Doeveren, en H.^t
Janse van Rosendaal, om te overleggen het
maken der Batterijen op de Schorren.

Rapport van de Dragonders van Matla, De
Smit in sijn tot de beide beuwen afgesloten,
alsook een Jan boer het een gebrikelt, van de
Wagt aan de molen van de Sandberg.

Geordonneert aan Jan Van Nijl, en Pieter Ver-
Dormer, ijder met drie Waegen, en twee Baarden,

De bierre die aan het hoofd van Welsoorde
arriveren te transporteren daar sal geordene,
neert worden.

Op een Rappoort van den ingenieur Van Wijk
dat de frances niet haer lappen in den Dijk
van de Lijkrijt geschatert waren, tot op 20. a
30. Roeden aan de palisaden van den sand
berg geordonneert dat den Directeur van
Dien, en de major van d'artillerie in inspectie
soude reuen, en de nodige arboijdant aan
den Generaal major van Brouckhorst uyt
den camp vragen.

Ordere gegeven aan den commandeur van de eijts
legger, om de conducteur van de Engelse troepen
met twaalf Scheppen naar Dordt te varen, om
Ammonitié van Oorlog te halen, en negen
Scheppen aan Campen te laten leggen.

Een pas gegeven aan de commissaris van de genera-
liteit financien van Baak, om met zijn
assistent over Bergen op Zoom vrij na den
veld te gaan.

Geordonneert 16 wagenpijder met twee Paar
Nieuw voor het camp in Bulster ambacht gegeven,
en te leveren, en de namen der Boeren, die daar
te geïmployeerd worden op te geven, ook dat
aan de boeren door de gemeenten Brood
en bouwages zal geleverd worden ten haren
kosten, volgens de ordere in de armee
gebruikelijk.

De navolgende vraag door den major Steffens
wordt gedaan:

Tot het Transporteeren van kogels, en andere
ammunition goederen van Wilvoorden zijn beoordeeld
digt ses wagens om de affuiten te voeren,
acht koppel Paarden, tot het Transporteeren
van vier Stukken canons a 24 lib in de Linie
bij het Fort de Raap om in tweemaal te
vervoeren 30. Paarden.

Om kogels en andere goederen te vervoeren
twee wagens.

Stukst den 5^e Meiij 1747.

Was getekent. J. Steffens.

Dit aan die van het ambagt geordonneert, en
volgens het rapport van den Burgemeesteren
Beaufort, en Strooij zijn derzelve niet gekoopt,
niet door het verschijn van den Stadhouders
Wouteren, waar op haar gedeclareert heb, haet
Hoog mogt: Zich bekend te maken, en kunnen
naemen te zullen noemmen.

De Saturday den 6^e Meiij 1747.

¶ Parool. { Cumberland, en Battanië.

Morgens om 5^e uuren, met de Luitenant
Generaal de la Rocque, na de Attaque
van de Sandbergs geweest.

Gisteren avond tussen negen uuren en half tien,

bestormde de vijand de bedekte weg in de
Place d'armee voor den Dijk na de kijkuyt,
alwaar een Capitein, en 90. man was, namee,
derezelve gevangen, na wijniig wederstaant, ges
daan te hebben; De regementen Roijal,
Thiries, en Saxon Gotha, als mede Villatess
richte aauw het regement Thiries attacquerende
De vijand in de genoemde place d'armee,
wel ondersteund door het regement Roijal,
vogten tot guinsten 5 huuren sondes terrain
bij d'etw off d'andere te verliesen off verliez
sen, waerne den fellowel Canisius, en van
Steukelius, Luitenant fellowel Burman
en major Conradi, met 200. man niet de
stad marcheerde, na de attaque, daal
gecomen zijnde, marcheerde in de werken, op
de vijanden aauw, dog konde huij niet doen,
huij veroverde post quiterow, zijnde. Iij al 200
Peer Vorschantz dat geen middel meer was
huij te verdrijven, den fellowel Steukelius, L.
fellowel Burman, major Conradi geveest,
twee officieren dood, een luitenant van't
regement Canisius geveest, en Vorschайд
gemuene. dood en geveest, 2 regemt Thiries
als Roijal hebben in dese actie veel geleed,
ook het regement Saxon Gotha Infanterie
als Villatess, dog niet na rato van d'andere,
het gevecht heeft over de seven huuren geduurts
De vijanden hebben zig geloegent en post gehouen
Den agter den Lee dijk over den Zandberg...

113

Lijn Excellencie aan de attaque zijnde liet
veel Bonen voor de avond leggen, deed
klein

~~Kleine retranchementen op de glacis van de bedekte weg op werpen, posteerde de regementen als avants posten, des s^en nacht was na de attaque een toller niet met 400. Engelse moed bij gekomen, op ordere van Zijne Exellentie dog na de attaque en voor de middag gemaak de Generaal major Fuller nog met 400. man, wanneer't Regement Roial weer na de camp marcheerden.~~

Voorst ordonneerde zijn Exellentie de Sandberg een Hooft Officier in te zenden met 100. man, Zijnde den major. Théri, die er desen nacht als Hooft Officier van't Picquet in was geweest, en men soude desen avond den Sandberg aflossen, door een Hooft Officier, L. Capt: 3. Officiers, 6. Sergeanten, 150 man, niet ordere doet de manschappen bij den dag van't banket, en bij de nacht van de parapette Zuiden vuren, het quaad. Fort werd voorzien met 150. broodden, 150 lb kaas, en 75 lb Tabacq.

De Troepen zullen onder de wapens blijven.
Vrijdag reed zijn Exellentie weder nae de stad, en liet de commando aan de Gou^t. major Fuller, na een dispositie gemaakt te hebben,
^{Nacht.} dat een Capitein 100. man per Battalijon
zij soude posteren van Passe Gotlaa in de place d'armes, Bregg daer naast, montaen jaer, naast dat Théri, en Villatte, de restte
reinde manschappen konden in de camp gaan.

In de Raay 3. Cap^e, 3. Officier, 2. Ser-
geanten 50. man voor morgen.

Den Directeur van Den niet een Ingenieur
Zig te begroet ten eersten om maatregelen te
nemen, ter defensie van den Vaaldborg, door
ordre van Zijn Exellentie etc.

De nodige Vire is geordonneerd, voor de moest
schans, als.

2000.	do	Brood.
500.	do	Kaas
16.		half Vaten Bier.
100.	do	Tabaco.
60.		Kannen Genever.
20.	do	Kaarsen.
1.		Vat Zout.
1.		Vat gerookte vlees, oft Speck.

Sondag den 7^e Mei 1717

¶ ParooL { Waldek. et Baronai

De Schipper op Welsoorde, met Vleesch, wil niet
na de Stad, volgens rapport van de Commissie
van Land & magazijnen.

In de Hospitals, is nog stroo, nog matras,
sou, nog Deeken.

7. Mey.

22.

Heb de heer Vlissegem verlost het nodige voor
de Zieke maar te geven.

Morgens om half ses de colonel van
Sint, Heukelom, en Lijtbaant colonel den
Rocq in de stad bij zijn Excellentie geroepen.

Voor gebracht eens een brief te hebben gehad van
De heer Verelst, waarin gevraagd word, indien
niet te kunnen houden, hoe veel Scheepen
nodig zouden hebben om Troops na Zeland
te zenden.

Nog dat aan den Griffier Tagel Secret gezegd
^{had.}
had, dat indien geen canon kwam, alle
verfort van Troops niet helpen kan.

Waar op ordene had gekregen zig na d'ordres
van de armee te gedragen.

Dat den Prins van Waldeck geordonneert had
(bij een brieff) te houden, so lang tot dat
diverse met de armee had gemaakt.

Daar op geproponeerd dat de heeren hem ge-
vonden zouden geven, wat men in dese omstan-
digeden kon doen, gerevolveerd het an-
bagt te behouden en te defenderen, so lang
het in ons magt zal zijn.

Deese morgen geordonneert aan den Major
Bodel, De stücken van de Nassau in de
stad te laten brengen.

Alle de stücken op de walle te Transporte-
ren aan de landzijde.

Voor confusie niet
ge schiet.
9. Tonnen vlees te zenden na de camp, is per
battaillon een Ton, en voor de vier Exquadrons
een.

7. May.

Zijn Exellentie geinformeerd zijnde dat vele
Scheide Dragonders de boeren die hij niet
 kunnen Wagons moeten escorteren in en blie
 te de Stad laten na wijf tijden, en daart
 voor geld trocken, ordonneert op paine van swae
 re Straffe, en zelv's t' Leven, dat zij sig daar
 voor wagten salen niet toekomende te doen,
 en belooft een præmie van honderd gld. aan
 iemand die so een Draagnder weet aan te
 brengen die dat gedaan heeft.

De boeren tot dit
sterk geordonneert,
niet gecomen.

Den Directeur van Dün geordonneert, aan stond
 Retranchementen opte wieren om agter te can-
 operen, en zulks volgens het project door hem
 aan mij gepresenteert.

N
De Regemente in de Stad zullen zig gereed
 houden, om op de eerste ordere uit te trekken
 en te camperen, zullende de Stad door de
 tachementen uit de Armee beset worden, en
 onder de ordres van d'heer Collonel van Hoeke,
 hun staande.

Daar zal niemand uit de armee in de Stad ge-
 laten worden, als die niet een brieffje van hem
 Colloneel voorstelt zijn, die deselve niet dae-
 geene, als aan die geene, die absoluut nodig
 zijn om vires te halen voor hem volk.

Detachementen uit d'armee van Draagnders
 te zenden, om de Boeren met de Wagons in
 de Stad te brengen.

2d beg.
N
Om de uitstaande posten te souteneren zullen
 des nachts geplaatst worden 100. man per battail,
 lowna gedrinden van den Generaal Major.

7. Mij. — Te Stoppeldijk aangekomen het regement van
Deitzen Van Bergen, aanstand s' ordene gekre-
gen, te De bargueren, en marcheren bij de
molen aan den Sandberg, om te camperen
onder de ordres van den Generaal Major
Bronckhorst.

niet te vijf geko- Van avond ijnaand vijf gesonden brijten de
goule Poort, over de Verrekijker, omme te
besigtigen de gesteldheid der Vijanden.

belast de sar avond om 7. urens de regemente,
van Gauwius, en Heukelum, zullen morgen
vroeg om 7. urens vijf marcheren na de
Camp bij de molen aan den Sandberg, onder
de ordres van den Generaal Major Bronck-
horst, de wagten zullen blijven staan tot over,
morgen, wanneer dezelve zullen werden af-
gelost, vijf de Avenue, met een Hoofd officieel
2. Capiteins, 8. Officieren, 15 Sergeanten,
240. gemeene.

D'ordonnantie Sergeant, bij de Generaal is
 Drie van't gehele Corps.

De Quartiermeesters mochten morgen niet den
 Dag vijfgaauw, en zig addresseren aan den
 Generaal Major Bronckhorst, om te weten
 Waar het Camp zullen betrekken.

Tijding bekommen dat door Capitein Flavonius
 Zijn gebragt een Schip met victuali, en een
 met 40. Tonmoljes Kruyt. Het kruyt aan
 Stoppeldijk, en het ander aan Wilsoorde. Gebragt
 van Philippine.

7. Mey.

Alsde regementen zullen gekomen zijn op de hoogte van de Raap, zullen zij de marsch laten staan.

Dezen morgen om halff Elf in de camp ligt, liet zijn excellentie den Generaal G major Fissellor van de Engelse, als den Generaal G major Brondhorst, beoffend alle Colonels en commandanten der legementen, so van de Engelse als de onse bij hem konnen, en stelde voor, dat zijn Excelt: vermeend had een vrygsraad te beleggen, maar de zaken verandert zijn, door dien gein, formeerd been, de Vrienden niet meer als vertien legementen hebben, die de attaque ondernemen, en men mij verzekert een gedeelte van de geallieerde armee over de Schelde soude zijn, als mede dat hun Hooch mogt my gescreven hadden te gedragen na de ordre van de Armee, en den Hertog van Sumberland gerecomandert had dieke post niet te verlaten, als mede van den Prins van Waldeck ordre had dese Post te bewaren, heb ik gedagt de Trupes bij elkaanderen te breken, en gevleentlijk te lamen, sporen agter eenen Linie, die ik geordonneert heb aanstands te doen opwerpen, van de Raap tot aan de molen van den Sandberg, en aldaar schou de Vrienden het fort de Sandberg & Vommersterde, derzelver te wachten, niet twijfelen, oft een ijder soude alle tot zijn eer, en de glorie der Trupes voor al ter conservatie van het land het nodige contribueren, zullen de morgen de beide regementen van Guisnes en Heukelum, ook in de camp komen.

N.B. M. lord Murray's recomandatie?

Eijudigende niet te zeggen daar i s geen moge-
lijkheid andere ordre s te geven, al s de ordre s
Die ik heb te volgen, wanneer gesondeneerd wierd
alle de Engelse Troope s uit het diide camp
in het nieuwe te laten komen, De posten
Nassauw af te nemen, het canon daar van in
De Stad te brengen, Welsoorden en Stappeldijk
te Vervinderen op een Officier, en 35. man.

Om tien Muren de heeren Van der Stoep, en Van
Goens, als voluntair s uit de armee gecomen,
om hier te dienen, beoeffend den Capitein L.
Van de Guineurs met 25 gemene, de selve op
Welsoorde zijnde een ordre gesondene om ter-
Spedigten hier te komen.

Nog van Bergen op Zoom gekomen.

Een officier.

een bombardier.

vier Cannoniers.

vier Timmerliijf.

Drie handlangers.

Te zamen dertien Hoofden.

Maandag den 8^e Meijs 1747

¶ Parool { Londen et den Haag.

Deze naast om Een uur bij zijn Excellentie
geroepen, hebbende zijn Excellentie van Zee,
Dorp tijding gekregen, doot een klein haartuijg

met Seven off art vijandijke man schappen,
waren te Zedorp aan de wal geveest, dog op
de aannadering der Dragonders weder afge-
gaeron.

Het Regement Canisius, en Heukelum afge-
legt te marcheeren.

Noot eerste Jan Dezen morgen den Heer Adjutant Schot Major
genieurs, aan wie de en Adjutant van de hertog van Guemblandt een
General t' plauder Situationsbericht laer gekomen, zijn commando alleen aan zijn Excellen-
ten zien tie gecommuniceert.

Dezen morgen geordonneert 100 man, 2 officier
4 Sergeanten, Vait regement vijft aan de
Raap te arbeiden aan de nieuwe Linie.

Om Seven kluren geordonneert de regementen,
Canisius, en Heukelum aan stond te marche-
ren na de camp aan de molen van de Sand-
berg volgens de ordere, gisteren avond ge-
gevene.

En Officier van Thirier in de Stad Zijder, ge-
legt dat de regementen Thirier, en Saxon
Gotha Infanterij in de Stad Zijde marcheer-
ren. Soo haast de regementen van Canisius
en Heukelum in de camp Zijde aangekomen
zijn.

Drie corporaal schappen met Dragonders vijf
gesonden, om de boere wagons, als losse
paarden op te halen.

On officier van de Artillerie Haubuer rap-
porteerde dat de twee stukken op het boere
magazijn zijn gebragt na de Sandberg,

eene

Gene door het Schieten van de Vijanden ondertoe
Den Dijk was gevallen, daar de andere daartoe
bleef staan.

Den Brigade Major da Hin, twee patrouilles
gegeven, voor de Regiments Thier, Saxon
Gotla Infanterij, om na de stad te marche,
newc.

Den Brigade Major brengt over een rapport—
Ontfangen van den Capitein Malprade de
Wagt hebbende op de Sandberg, ald' volgt,
De vijant is gelogeert van de sen magt langt
De kruis van de bedekte weg, beginnende van
De Sluis af tot aan den springende Sock,
Van de regter front, hier zijn van 10 Snaaphanen
geene 2. Die in staat meer zijn om te vuur
ren door het langdurig vuuren dat het
volk daar mede heeft gedaan, van de beleg
ringe, om dat wij nodig hebben een ingenieur
om de reparatie te laten doen aan de palissade
voor de Tranchée, De vijand schiet het bo
venste van de brughaff en wij hebben ook
geen Sand Sacken, die groot nodig zijn, Den
Capitein is nu den vierde dag op de wagt
versoekt afgelost te worden.

Aan den commandoer geronden 100 Sandzak
ken te sturen op den Sandberg, met 300.
Snaaphanen uit het magazijn.

Om half tien den adjudant van den Hertog
meder vertrocken, mede nemen een brief
aan den Hertogh, en een aan den Prins Van
Waldeck en.

8 Mij

Ordre gegeven de Viret in de Stad op te
nemen door den Commandant.

Elf Muren, Smorgens Van Rotterdam ont-
gaengen, met tictualies, twee Schepen aan
Helsornde.

De quartiermeester Van Villatte is gegaan
na Helsornde en zal per bataillon uijtgeven
30. Kaasen, en per Squadron 6. Kaasen.

Morgen moeten in de Stad gesonden worden na-
gons om Generer en taback. Dit laatste aan
de Camp gesonden.

Twee Tonnen bier, en 50 Ld tabacq gesonden
na de Linie, voor 100. arbeiders Van Fauisius
en 100. Van Duyts, nog een ton, en 13 Ld.
voor de arbeiders Van Thieri.

Een officier mede gesonden om het uijt te
deelen.

Dezen morgen Zijn gesonden aan de Regemont-
ten in de Camp 8. tonnen Jers vleesch.

Den Schipper Van Ter Goeij, Lucas van Acte
geladen met vleesch, is geordonneert naas
Hulst te varen, dog den Schipper heeft op
Zijn eijer last gelost, en't goed aan de wal
geset en weg gesonden.

De Schepen Van de gruink, en de Hertog, Zijn
aangecomen met rogge, is ordene, gegeven de
zelve aantoele te lossen.

Den Schipper Pieter Hendriks, Dortsen Schip
per rapporteerd, dat 12. Engelse Zijn Schip.

B

geslaafde Saturday hebben gevoceerd, af geladen met goederen, en nog houden leggen, op het stelle gat voor Stappeldijkse Veer, en niet respecteren het Bas van den Goueraal.

Op namiddags om halff vijf aant quartier van den Goueraal major Brunkhorst in het camp bij de Sandberg, de uawolgende ordene na de stad gesonden.

De Regementen van Sachen Gotla, en Thieris, zullen met den dag alle de posten in de stad als bijten de selve gene uitgehouert, so in de Hospitalen als elders gämplöjeerd aflossen, en de Officieren van de Regementen Canisius, en Henckelum van de wagt komende, zullen immidiat met hem volk na de camp marcheren.

Actum in de camp bij de Sandberg Den 8^e meij 1747. (Was get) De Salve.

De volgende ordere aan den commandoer geronden!

Den commandoer van de landmagazijnen dat toe, ten volgou A50. handgranaten, 300. vuiststec, new en lont benodigt tot de hand granaten, den 8^e meij in de camp aels boren.

(Was get)

De Salve.

Den vendrig de Ruijter aijde van de Brigade major, geslonden na den Sandberg, mot ordere aan den L. Coll. du Roc, commandoende op

Dat Fort te vragen of iets manquereert, doet 450.
Handgranaten, en 300. Vuurstenen, en lond
tot de handgranaten soude gesonden worden,
~~off~~ 300. Snaphalen heeft ontfangen, off niet
vrijt op de vijandlyke Batterij nog kan
vuren.

Men sal morgen met den dag een wagen per
battaillon na het hoofd van ghevoorden zenden,
om die te laden met geweer, uit de schepen
die daar leggen, en dat geweer in't magazijn
brengen, ten dien einde zal een der quartieren
van de regementen

De veldrig de Ruyter doet rapport van de
Sandberg's komende, met een brieffje getekend.

Dit Prog.

~~Handgranaten, vuurstenen, geen snaphalen
ontfangen, manquere patrouuen voor de dubb,
bele, zaaken.~~

Met handgeweer kunnen mij vuren en an-
ders niet, kunnen niet dien doet niet vrijt
op de vijandlyke Batterijen kan gesondert
worden, doog zullen doen doel veel mogelijk is.
Den major van de artillerij is hier geweest met
ordere van zijn Excellentie, om de twee mortie-
ren weg te halen, daar zij reeds bezig mede-
zijn, het canon is vrijten staet, de brug
word sterk beschoten, en is op verkeide
plaatsen aan stuk.

Dit Prog.

Om negen urec met Zijne Excellentie in de
Stad komende, waren de regementen Saxon
Gotha, en Thürin in de Stad.

Bond met een onder Officier 600. patronen voor
de dubbele baken, en ses battarij planken
voor de brug aan de Paudberg, de Snaaphanen,
waren aan den Paudberg gebragt, waer van
door de Commissie met de afgaande patronen
en planken rapport liet doen.

Dingdag den 9^e Mei 1747

2 ParooL. { Petersburg et Berlyn.

Dezen morgen om halff vijf na den adjudant
Pijswijk, met een Sergeant van Canisius, en
twee man gesonden 5000. patronen voor
Snaaphanen, en 600. voor dubbele baken.

Dezen morgen met den dag een Courier uit den
Haag gekomen, mede brengende een brief van
den Prins van Waldeck, welke meld, dat de
regementen van La Lippe, Mirtzel, en Boern
mania, den 9^e te Bergen op Zonden zijn,
om ten Spredigsten hier overgebracht te werden.

Een ordere gesonden aan den conducteur van de
Predig leggende Schepen aan welsoorden, ten
Spredigsten, naar Bergen te Vaaren, om die,

Troupes af te halen, die hem van den Prins
van Hessens zal werden geordonneert.

En brief ontfangen van den commandeur
Lommens, op Silands uitlegger Sandijk
houende dat verschiede Schepen bij Laag^e
water aan de grond lagen, vórmēnd dien stig
te zijn; de zelre niet diep te doen leggen.

Geantwoord gld: concept ontrent de Schepen is
goed.

geen ordres kunnen uyt mijn naam komen, ald
schriftelijk, ten zij door de heer Boaëfort, en
Prestquinckensoek.

De Schepen te doen afvaren naар Bergen op
Zoom, die ledig leggen en Troupes af te haen,
en ald die te ruig komen de twee eerste
regimenten te doen de barchieren aan Saam
Slagk, om int Land van Axel onder d'ordre
van den Generaal Quaïor d'ort te camperen.

Z volgende rapport ontscingen, de sen naqt is
nij van den Sandberg rapport gedaan, dat de
Fransen aan het haken van Calisaden waren;
en genaderd op de loek van de Sluys, so dat't
zij laet aansien dat zij den Sandberg zullen
bestormen, de brug is zeer ontraponeerd, dat
bijna onmogelyk is, iemand meer in offijt kan,
Sal so aan Silands hene Zenden om derzelve te
repareren, hebbent de sen naqt Peer Stork bombarde
nit Fort gesnooten, waer door 't gemeen zyn
gble spreidt.

Verder niet gescreven, den 9 Meiij 1747.

Ondergetekent, Bronckhorst.

N

Hier op geordeneerd men dat de wacht versterken op den Sandberg, met 50. man, zullen staen. Daar zijn 200. man, gecommandeert door een hoofd officier, en 200. langs de Linie onder de Sandberg bij de Brug, om in cas van Attaque die van den Sandberg te beschermen, en de 200. staande aan den Zedijk, zullen mede dienst doen, namentlyk, wanneer de brug aan die kant over de gragt van den Sandberg zal zijn gelegt, en de borstwering door de vijanden daer zijn gesprongen, en in gevallen de brug mogt zijn ontwaponeerd, de gebroden planken te emploijeren om die te repareren.

Aan de Major van de artillerie gegeven een briefje voor de camp om te commanderen, tot zyn dispositie, om canon af te trekken van de Linie t' geen moet verplaatst worden, om dat de vijanden niet schieten door de borstweering voor de Linie de batterijen kunnen.

In de stad belast alle middagen te 12. urenn zullen vergaderen 20. arbeiders aan quartier van den Capt: Lijst: van de minniers, en des nachts om 12. urenn 20. andere, en sergeant per batteljou zullen ijder reijst die arbeiders brengen, en overgeven een lijst hinner names aan den Cap: Lijst: van de minniers, om dat die lijsten aankondig botaald worden.

Soe komt bijding 2. officier en 40. man artillerie zijn aangecomen, ordere gesonden derzelue aan stond hervwaardis moeten kommen. Copie ordere gezonden aan den Adjudent Gen: Rijswijck.

Den Major de Brigade sal niet in de Stadt
komen om de ordene, maar die ontsangen bij
Den Generaal Bronckhorst, zullenende Den Adjut
Daant Rijswijk die aan't voort quartier komen
gaalen.

Hulst den 9 Meij, Aanvengens om 10. urens.

Daar zullen vijf Vaartuigen en Balken gebragt
worden aan den Sandberg in de gracht ^{om een brug te doen}
van kouw aan de binnen kant, en die kant te
doen springen.

Ordere aan den Commando gebonden om 200. Snap
hauw, en 100. Mantja van 50, met hūn
Spiegels om Stonow te werpen, 200. granaderen,
om te addresseren aan het quartier van den
Generaal & Major Bronckhorst.

De volgende rapport ontfangen ontrent ten Ee
uuren, Soo op't moment krijgen mij rapport
Van de wacht aan de muolen dat de vijand —
soude zijn doorgebroken, en ons volk dat daar
post had soude retireren. Den 9 meij 1747.

Was getekent. D. D. Win.

De klokontrent half twaaly Brigades Major.
ontfangen ten 8. uurt.

Copie Rapport becomen van d'heer Generaal
Major Bronckhorst wegen de commandant
van de Sandberg, dat de grote sticken
zijn vernageld, als ook de mortieren, en de
kleine int water gesnoten, en dat er wijng
patronen meer waren, ook dat de communicac
tie so goed als afgesneden was.

Snapshauer hebben wij niet ontfangen.

De Blancken ook niet.)

Patronen

Patronen voor dubbele baken vroegsangen maar
van geen dienst.

De brug zal niet wel gerepareerd kunnen worden,
om dat de Vrijanden daar continuucl vandaag, so-
wel met vuurpijlen, als met canons.

Ons geweer is bijnae onbruikbaar, alsoo wij
onttrekt 5000. Schooten hebben gedaan op den
Vijand, die bezig was om de palissaden te
kappen, en aan de Sluis, en ook een groote
facine hebben gebracht in de bedekte weg.

Wij hebben geen kleine Patronen maar die bij
den commando laten vragen, dog tot nog toe niet
bekomen.

NB Men zal proboren om de Spaanschen uit de
place d'armes te laten halen, dog zonde betreft
zijn dat de nieuwe Wagt die mede bragt,
om dat lang werk sonden zijn die te lasten
gaelen, door welk onse wagten te veel doot
het been en meer gaan, aan het vuur zonde
zijn geexponeerd.

Wij hebben gehad een dode, en eenige gequeste
De artillerij maakte er granaten a 10. (Zijn ge-
sonden door den major van de artillerie.)
Keij Steenen, Mantje S
getekend. Du Roc.

Den officier van de wagt aan den Steenden Dijk
laat rapporteren, dat zig enige fransen laten
zien, die hem toeschijnt te werken, en laat op
haar vuren, en verzoekt meerdere patronen Zoo
voor de dubbele baken, als kleijn geweer.

getekend. Charles Van Baerle.

Gesonden 200. dubbelde baak Patronen, en
Duijsent Suaphaan Patronen.

De Generaal Bronckhorst rapporte dat van de
Sandberghe tijding had bekomme, dat de brug
vandaag onttramponneerd is, dat niet te repareren
en niet meer als met een man teffens te pas-
seren is, en dat de L. Collonel der Roc, de
laast ontfangen Patronen onder de Linie had
doen Setten, zullenende zijn best doen, die-
binnen te halen, hoewel bij dag daar wijnijs
apparantie toe was, ook dat de Franzen veel
Sandzacken en Tracines bij een brugte, so-
dat het scheen dat zij van gedachten waren
dece de nacht de gragt te vullen en te stormen.
getekent.

C. V. Bronckhorst.

Vier op geantwoord te versorgen blijten het eten.

Ook rapport gekregen dat de Wagt van de
Sandberg, nog geen eten hebben ge-
kregen.

Tvolgende rapport dat een halff uur daari na
quan behelsde dat het boren staande, een
valsch alarm was.

Tvolgende rapport ontfangen ten drie uuren
na de middag.

Zoo aanstand s komt een officier gescreuen door
den collonel Camisard, dat de Sandberg aan
de Franzen is overgegaan den 9 meij 1747.
getekend. H. J. V. Rijswijk.

Duarp is de Raap versterkt, tot een Capitein,
twee Officieren, en 60. man.

Daar op ben ik niet zijn Excellentie na de camp
greden, dog half weg vernomen. Dat onse
Troope s 2.7 reeds hadden geretireerd, en dat
de Franct niet ambagt waeren, reden wij de
Lijkerhand aff en rondom de Regementen van
Heukelum, Canisius, Duijts, en de Dragonders
van Sachen Gotha, en gnaßau agter den Dijk
staan. De Engelse waren reeds verre aff na
Stoppeldijk.

Na aldaar ontrent een huis te hebben gevagt,
om te sien off de Engelse op ordere van
zijn Excellenties niet zuide te rug kommen,
zijn wij met die vernomen Regementen na
de Stad gegaan; behalven 't Regement
van Duijts. Dat zijn Excellentie ordonneerde
na Stoppeldijk te marcheeren. in de
stad komende kregen wij ontrent 40. minuten
rapport van de Gentse Poort dat de Vijand
daar voor was, waar op zijn Excellentie de
Picquetten maat staven fort deed marcheren,
en door de Stad allam Staan. De regementen
van Canisius, en Heukelum staan in de bedekte
weegen, Den colonel Thiere, met zijn halff
battalion in des Ravelijn, bruyten de Gentse
Poort, en de andere kelft op de wal aan
de regter hand van de genoede Poort
als Sachen Gotha, aan de Lijker hand.

Woendag den 10^e Meijs 1747.
¶ ParooL. { Oranje et Nassau }

Morgen moet den dag de Regementeen Saxon
Gotha, Thierie, geordeneerd so veel mogelijc
te gaen in vijf Scheepen, gelegen in de kaaij
en te vaaren na Saamslag, aldaar te de bar,
queeren in het Axel ambacht.

De Vianden zijn op den Steensel dijk met hunne
approches genadert tot genoegdaam legen de
vante flaaſe.

Regement Saxon Gotha niet ⁱⁿ de Scheepen hebben
de ~~kenmerk~~ gekennet, probeerd te lande over
Stoppeldyke te gaen.

Als mede een gedeelte van't Regement Thierie
om half seven een Wagtmeester van Saxon
Gotha binnen komende rapporteerd, de Dragon,
Ders van Saxon Gotha nog aan Stoppeldijk
zijn, en geen Vaartuigen zijn om over te zetten,
zijn Excellentie ordeneerd de Wagtmeester
Zonde gaan na de Equadronen, en wagten om
te sien overgezet te worden, met de Scheepen
die het regement van Thierie aan Saamslag
brengen.

Zoo verhaald den major van de artillerij dat
gisteren op den Landberg was geweest, als
de Chamade Slag, en aan den L! colonel du
Rdc, daar commandeerende vroeg warom de-

Chamade Slag, dat de gragt nog op geen
Ses Raeden na gevuld was, den Luitenant
Colonel Leyde, het een Soldaat Londerfijns
weten gedaan had, en dat men brijten aan de
Plas d'armes door een Picquet van Duyts
mede gedaan had.

Gelektiekeijk overgegeven.

*Lijst der Stuckens volgens
rapport van de Major van de
artillerie, nu in de stad zijnde.*

Metaal.	2. Halve Cartouwen.	1... 4. 2... 3. <small>op de mod.</small>
	2. Ses lb.	
	2. Vijf lb.	

Ijzere.	3. twaalf lb.
	3. Ses lb.

1. morties van 75 lb Steen.

Ijzer 2. Vijf Pond.

N. Handmortieren.

Nog geregt door den major van de artillerij dat
de gragt van de Sandbergh nog in geen tweede
gew. voerde te kunnen gevuld worden.

Nog ook niet te weten door wie ordere de
Stuckens langs de Linie waren Vermageld; Soo
haast de Troupes niet de camp waren geswee-
ken, hij verloekt zyne Excellentie doet daar na-
mag onderzoek gedaan worden.

Den major De Brigade heeft rapport gedaan
wegen zijn commissie bij de Engelsche Gen-
major Fuller gedaan, en sitz in scriptis on-
dertekend overgegeven hebbende.

Ordere gesteld dat der stukken in den contre
Echappé blycken de geneste poort op de Capitale
vral worden gebragt.

Het volk op de verrekijker zal desen avond af-
komew, en op het haren Fort kunnen zijn twee
Capiteins, & Officieren & Sergt. 90. man.

Rapport aecht middag vrtsgangen van Capitein
du Mouge de wagt hebbende uit haren Fort,
dat een vijandelyk Battaillon in de appes
op den Heeren Dijk was gemarcheerd, en
de Vaandels hadden geplaatst.

Een schriftelijke klagte door de major van de
Artillerie, tegens de officiers het schiet ver-
nageld hebbende overgegeven.

25. arbeiders gecommandeert bij den Directeur
om de Place d'armes aan de Lee contre Scharpe
te palisaderen.

De mineurs gelaast om een mijne te maken
onder de travers van het haren fort, om die
te daen springen aed de vijanden kunnen ge-
vadert zijn.

De Paarden der Dragonders desen avond om
half Seven kunnen de dubbel poort uitge-
gaat (s. loc.)

Den Quartiermee ster Regement Vilatte, rap-
porteerd, dat vier man van dit regement

Zijt gecomen, kennis gevende gen^e. Fort
aan de Vlissingen was overgegaan: niet ge-
brek van eten en drinken.

Ten dienste der minderh^e 10. maart derzen
avond gecommuniceert in het Slavenfort.

Ponderdag den 15^e Meij 1747.

Paro^ol. { Cumberland et Edenburg.

Diesen morgen den Directeur, en alle de Jungen,
leens bij Zijn Excellentie geroepen, en geordeneert,
dat men den Dijk niet Sic quod poelen
sanden voorzieu, en't geen in de place d'armes
verder nodig is te maken.

Den major met alle de officieren van de artillerij
mede gecomen zijnde, niet hen een
Schicking gemaakt, haet dat der Batterijen
stukken, en ketels als sandersint te spelen
tegen den Steenen Dijk, alwaar de Franzen
kunnen lappen voorstellen.

Vorts gesonden den Lt. Müller van de artillerij
op de verre kijker, omme alle de Ammonietie
daar naq zijnde, so veel mogelijk aff te
haalen, en die niet mede kan brengen te
ruineeren, de punt daer zijnde, te doen
springen.

Den adjudant geordonneert aan stondseen lijt
te doen maken, om dat men sien kan de nette
sterkte huiner regementen, als smede van de
nog hier zijnde officiere en manschappen
van Thierie, en Sachsen Gotha.

Om agt uuren dee se morgen Generaal Major
Broglie et mareb. de camp der vijanden aan
de dubbel poort gekomen zijnde staande
appel, waer op de major de salve na
buijten sond om te vernemmen wat de vraag
was, daer komende antwoorden den Generaal
major dat gereed stond, met vier duysent
man, in eas men ons niet krijsgevange
gaff de stad te bestormen, en sonder dat
geen capitulatie was. waer op den lijt:
Generaal La Rocque selfs aan de Barriere
ging en sprak mit appenelde Generaal
major, na een mond gesprek van een halft
quartier gehouden te hebbew, liet de hoofd
officieren bij den anderen komen, te solvere,
de gesamentlyk sig als nog niet over te
geven, ten zij men de troupes mit alle
tekenen van eer liet uitstrekken na onse
provincie. mit die commissie over te brenghe
aan den marchial de Sachsen wierd geclat,
geert den colonel Massac, en major
de Salve, die om 9 uuren uitgingen, aen
de vijandlyke troupes komende wierden
dezelve op gehouden, en men sond verscheide
officieren als expreffer, na den marchial
van Sachsen, om kennis te geven dat genelde
officieren daar waren, na ontrent drie

uuren

Allerens een balf gewaagt te hebben, quam
een Officier uit naam van den Marcheal
rapporteren aan den Generaal Major, Dat
indien de officieren uit de stad geraonden
een andere Commissie als zig krijgs gevang
over te geven, men de moeite niet sou doen,
van bij de Marcheal te komen, hier op
geretourneerd, na de stad megaaende twee
Heeren. rapport

Doende aan Zijn Excellentie, blijft absoluut
bij de gedane resolutie om zig te defende,
ren, off met alle Teken van eer uit te
trecken, waar op mede den Counte Tricke,
Neef van den Graaf Van Saxe uittreedt,
om den Selven te spreken, welke om 4 duiven
retourneerde, en proponeerde den Generaal
Koude uit te trekken met 400. man, en drie
Stucken Canon, Zijn Excellentie bleek tevreden,
welde niet uit trekken ten zijde minster
soldaat mede ging, hebbou die heeren aange-
nomen, nogmaals den Graaf Van Saxe te
gaan spreken; die heeren te rug komende
rapporterende dat de Graaf Van Saxe vael
vertrocken, dat de Counte geen verandering
makew koude, en alleen deel Capitulatie uit
Consideratie voor Zijn Excellentie den Lijfmaat
Generaal De La Rocque geaccoordeert wied.

Zijn Excellentie ordonneerde den Griffier Vliet
houw bij de magistraat huu aan te zeggen, dat
niemand der Burgers opone huu huis in
brand gestoken te worden, Een soldaat in huuwe
bij sen soude hebbou te verborgen

Deze ordene is gegeven om dat men bevond
niender volk als het quamisoen mogt
uigtmaaken op de wallen waren, en sig daer
ten hoogsteue maar 800 man bevond.

Waarop de Stroft Officieren bij den anderen
geroepten werden, en niet van kanderen re-
soluerden, om de redenen in hins Declaratie
genoelt, den Generaal te versetken de geprezen
teerde Capitulatie aan te nemen, die dan
3 maagts om 2. uuren getroffen wied, en
getekent door de Octagies s genaauwt.

prostitueert door
Octagies

vervolgens door
Contade en La Roque.

De La Roque. La Comte de Broglie

Charge de faire cette
Capitulation par monsieur
Le Comte Contade.

Le Collonel.

De Marignion.

Hierop namen de vijanden de poort bagijne
in besettinge Helden Schildwachten van den
haren, en twee van onsen om te beletten dat
niemand in, off uit de stad zoude gaan.

Vrijdag den 12^e Meij 1747.

Dezen dag gereguleerd de officieren als.

B. d'Orville M. L. G. P. S.
van het Sanfonden den
S. Major Broglie.

Onder officieren, Tambours die niet krijgs
gevangen souden zijn —.

De Ammonitie van Oorlog aan de Vijanden
overgegeven, de Equipage der Dragonders
mede overgegeven, als de nog lijnde Vistre,
en de Standaarts, en de Vaandel s. dorst
Regementen.

Saturday den 13^e Meij 1747.

Van daag zijn Exellentie gesproken, met de
Heer Julien, die in de Stad van Utrecht van
Wegens den Koninkl. Comandoren, Neef
van die geleerde Julien d'Iscaubou, en Van
de Luitenant Generaal die commandeerde
in Serviennes, den genoemde commandant
heeft hier gedeclareert, dat de Laaste
Actie aan den Sandberg, die Seven
grote rüren gedurft heeft, De Vifste
is geweest die ooit heeft bijgewoond, niet
tegenstaande dat bij ses battailles, en
wel twintig belegeringe heeft bijgewoond, en
onder anderen die van Praag; Verder
met genoemde Heer Sprekende, gaf Zeer
klaar te kennen dat in geval d'artillerie
had become, haer vrij moeijelijker soude
gevallen zijn geweest, om daart te reiszen,

gesende genoelde heer te kennen dat zij daer
ook heer bedigt in had den geweest, dat ten
dien einde ook waren aangecomen een Renn-
fort van twintig stukken canon, om tegen
Hulst, en Axel te werden gebrijst.

Geconfermeerd door den Capitain Marquet
Capitein van de Grenadiers van't Zelve lege-
moets. Ook in de conversatie met de
Graaf van Broglie lijde, verlaarde goud,
Graaf dat indien wij de Groote Artillerie
hadden becomen, en daar mede, als apparent
was, hante sterk hadde begroot, zij wedst
soude, hebben moeten opbreken, & geen hem
ligt te doen was geweest, warom zij d'attaque
Gardi pourstuurde, wel wetende. door onse
Deserteurs de artillerij nog niet was geko-
men; ook verlaarde goud. Graaf dat
een Deserteur van Villatte hem gide in
de eerste attaque van den Sandberg was
geweest, die hem door de slicken had ge-
bragt, dat hij Deserteur daar was ge-
sneuveld;

De Wapens der Krijgsgevangene overgegeven.
Om half twee desen nademiddag, een wagen
voor het magazijn aan de Bagijnewoest
gesprongen, waar door het magazijn in brand
raakte, aan stond gecommandeert 200. man
de brand spuiten om de brand te blussen,
was om vier uren weder geblust, het onge-
luk was ontstaan, door het Transporteren van

Krijgt dat de Franzen deden, niet het
eene, in het ander Magazijn.

Deze nademiddag is ^{den 14 mei 1747} De Conduade bij de
Generaal geweest, en heeft veel politieke
gedaan, accordeende dat den Groot Major
geen kriegerstangeren zouden zijn.

Niet tegenstaande van geen Artillerie be-
vindens is hij gedrekt in de Capitulatie, so-
accordeert Conduade Een officier, een bom-
bardier, en twaalf canonniers, bij de drie
stukken te plaatzen.

Sondag den 14e Mei 1747.

Deze nademiddag aan de Geutse Poort,
de Veldrig Larché de wagt hebbende, had
bij hem den Sous Luitenant Wensel, de
Joune, en Veldrig de Win, staande een kist
met Patronen in de Wagt, waar wijng Los
krijgt voor lag, den Sous Luitenant Wensel
badinerende, snijt in het losse, krijgt een
kool Vijs, doet de kist met patronen daer
door springen, waarvan de gehele Officier
en Soldate wagt, in de lugt Springt, den
Sous Luitenant waer gescreet, en onder de-

Pijn uijtgehaald, Storf 2. tijden daar nae,
De Veldrig Harde Leer swaar geuest, de
Li de jonge eenigint, De Veldrig de Wijn
niet, maar beijde laaste de mouteringe
gaets verbrandt.

Maandag den 15^e Meij 1747

Dezen morgen om Seven uuren de Krijgs
gevangene uijt gemaecteert, uijt de Gentse
Poort op Lokeren, voor het beleqsel 15.
Wagens, De wagten alle door de franeen
afgelost.

Ons Volk nog hier zijnde word bij de Burg
grot gebilletteerd, en de Franeen gaan in
de Cacernen, De burgers moeten hun van
voornituren, als andere woonstaekelijckee,
den Verloogen.

Aangekomen Neegen Scheepen om niet
de vierhondt man niet Krijgsgevangene
zijnde, volgens patent van gecommittieerde
Raeden van Zeeland, te gaan na
Tholen.

Maandag den 16^e Meij 1717.

Den gopasseerde nacht is den Capitein Dompierre, Regiment Villatte aan Zijn blefpiere overleden, en is in de groote kerk begraven.

Den Graaff van Egmond, Neeff van den Graaf van Starenbergh, Colonel van de Dragoners, heeft mede dek naderniddags bij den Generaal geweest.

Vandaag alle de bagagie, den niet krygsgevange geue, zijnde ingeschept, ac l de Troepen van der Avond om Seven Pijnen daer waren huysen in de stad voor den Marcheal Noalje gemaect.

Den 17^e Meij, Smorgens om 8 Pijnen liet wij uyt Hulst, onder Leyl gegaan, wanneer wij verstoet Den in Axel en Axel Ambacht een trevers was, dat over een capitulatie gehandelt wiertee.

Des avonds om 9 Pijnen quammen met de Negord Schepen tot hofst van Bergen ten Anker.

Den 18^e Dito Smorgens ging de Generaal aan de wal, en opponneerde het volk sou met de schepen Leyden na Tholen.

D. J. ALLE

Act Major de Brigade
Den na achc septembaer

Copie Volgt alhier enige Verklaringen

Na dat de heer Generaal major Brinkhorst
in mijn presentie met mijlord Murray, Collo-
nel van de Bergschotten geconvenieerd hadde,
in het formeren van de retraite het gecam-
peerde Corps zig Sonde stellen agter den
Dijk aan haer aangewezen, en het Engelse
Corps troepen aan de Linkerhand van de
Hollandse uit hoofde van een onverhoop-
lijke retraite des Engelse Troopers ligh dan
langs na wel soordew moesten retireren, en
de Hollandse regts na de Stad en aldaar te
blijven staan tot nadere ordre van zijn Excel-
lentie De heer Luitenant Generaal Ode, La-
Proque ontfangen te hebben, so ist op
marsch gaande, den Generaal major
Fuller op weg zijnde de Troopers ontmoet
en zig doen aan het voorst gesteld van het
Engelse Corps, wanneer ik aan geud Generaal
Fuller het geconvenieerde tijdsd van Generaal
major Brinkhorst, en den goet Hollandse
mijlord Murray te kennen gaft, en welke
bij toonde te approberen, maar op des gespeci-
ficeerde plaats konende, daer de Engelse
Troopers zig Sonde posteren, marcheerde die
Troopers verder op, warom de colonel murray
mij versocht na vooren te willen gaan, en
die troopers hante te laten houden, tot
welken einde mij niet dat verzoek adare-
erde aan dher Generaal Major Fuller
maar dewelke mij antwoorde, dat door vrou-
gaessen

passeren, en dat geen Ordre's van mij te wag
 ten had, waar op ik repliceerde, dat Zijlks
 god aan had, en nogmaals dede als major
 De Brigade, niet naam van zijn Excellantie,
 waar op niet groote exclamaties en gebarstot
 de handen Leide weg te willen gaan, Waar
 op ik Leide daar van rapport van zijn Excel-
 lantie te zullen doen, dat borenghen rapport
 gedaan hebbende, heeft zijn Excellantie de heef
 L. Generaal de La Rocque, aan mij geordain
 vert om niet een Officier van de Dragonders
 te rijden ter plaatse daarde. Engelse Troop
 pes soude Embarqueren, en mij nogmaals
 aan de Generaal Major Fuller te adare sporen,
 met verlaek van dessein te willen veranderen,
 en do Hollandsche Troope's te komen Soetenoren,
 het geen ik ook in presenties van den Verdrikt
 Verster van de Dragonders, Generaal de
 meer genoemde milord murai, die daar ook
 niet onwillig toe scheen, hebbt volbragt,
 herhaalde te gelijk onder alle bonnes van
 respect, het geen mij de heer Generaal Major
 Fuller mij ten eerster instintie had geant-
 woord, het geen ik aan zijn Excell: pligt had,
 "en gevoordeelt heb kennis te geven, en waer over
 niet vermaegt Scheen te zijn, Dog egter bleeff
 den gen: Engelse Generaal bij zijn voorge-
 nomen dessein, en Leide tot positifft ant-
 woord dat zig soude embargeren want dat
 ordere hadde van zijn Koninklijke Hoogheid
 Den Hertog van Nummerland.
 Welk borenstaand relaas wij onder gescreve-
 beloren ten allen tijdens onder Eede, te

Willen Sterken d'opregte Waarheid te Zijn.
Hulst den 10^e Mei 1747.

D:D:Win. P:F:Verster.
is getekent.
Brigade Major.

Klagte van de Major
van de artillerij Steffens
over drie Officieren van t
Bataal Artillerie.

Voor eerst over den Under Luitenant Pieter
Van Ingen op den 8° meij 1747. op het fort
de Landberg, met 2. mortiers a 50 D, en
10. a 12. handmortiers a 8. en 16. De Zijnde
gelast waarmeden den Vijand quam te stormen
en ons volk moest retireren, hij als dan de
2. mortieren Zoude vernagelen, volgens
ordere van Zijn Excelentie Den L. Generaal
De La Rocque, welke hij gedaan heeft, dog
Zulx is te vroeg geschied. Om dat den
9° meij om elfuur Smorgens de fransen
de Gragt vullen, en op maakanderen schoten,
heeft een Soldaat de trouw genomen, en de
Chamade beginnen te slaan, dog Zoude
kennis van Den L. Coloneel den Roc Zoo
als zijn geelld: Gest. Zegt: Een Capitein
van t Regement van Deutz Zijn post aan de
Barriere Lebbende, heeft daer mede &c

Chamade ge Slagen, waan door het abuis van
alle siel veroorzaakt.

Ten tweeden over den onder L: J. A. Müller
hebbende zijn post gehad op den 9de Maij
1747. in de Linie tegen 300. Passen van het
Fort de Sandberg, als de Chamade daar in
ge Slagen wierd. Heeft hij van 1 Stuk canon
3. Vervageld, nevens 2. Mortiers Brojal, en
2. Haubitzen. Ondrent 300 passen daer
nae van daen stonden 3. mortale stücken
a 6 d. Vindende mede Vervageld: aande
tegter zijde vandt Fort de Raap stonden
1 stücken mortaal canon a 6 d. alle korten,
nevens 2. ijzere stücken a 3 d. nog 300.
passen daer van daen stonden 2. ijzere
stücken canon a 8 d. alle Vervageld. Aan
het Fort de Raap hadde de Major Steffens
eenige hand mortiers laten brengen vandt
Fort de Sandberg, ondrent 10 a 20 stuk
daar den onder L: Müller eenige in de
graft geworpen heeft, hoewel door een officier
vandt regement van Villatess gevraagt de
Person, daarin verhindert is geworden.

Ten derden door een onder L: Engelin, hebbende
zijn post gehad in de Linie, ondrent 300.
passen van de 2. ijzere stücken a 8 d. al
waar stonden 2. mortale stücken a 24 d. en
3. ditto a 6 d. door denzelven Vervageld te.
Den major geeft zijn Gaellendie koning dat
door denzelven ondrent den avond in de
stad zijn gebragt 3. stücken mortaal canon

a 6. & die Vuurwapens waren, dog nu nederou
gerepareert zijn, naevs 2. Wapens niet
allerlei Ammonitie van Oorlog, waer bij
waren 77. handhaauwders. Hulst den
10^e meij 1747. Was getekend.

J. Steffens.

Nog declareerd den Major Steffens dat naest
het Plaau van het Apel, en in over meer gaen,
van de Ostagiess, den goud: Major aan de
Barriere van de Landberg was gecomen, en
gevraagd off de France daar op waren, wat
op tot Antwoord kreeg dat een Major van de
France alleen met ons volk daar op was, daer
re solvereide daar in te gaan, en daer gecomen
zijnde, vond daer ook Den L: Colloonee den
Proc aan wie Zeide, warom heeft uw de scha-
maade geslagen, Daar de gragt naeg geen
vierde gevildt is waar op den goud: L:
Colle. antwoorde, So als int eerste artikel
derse geveld, Lijk sondes zyn order door
en Soldaat geschot was. Dat nu ue s
boren. getekend.

J. Steffens.

Verklaars ik ondergoede: Dat de eerste
naeg dat dheer Generaal Major G. Willem
de Troope Sander den Landberg commandeerde.
Dat dheer Generaal Major Bronckhorst, so
door vermaedheit, als door klagende

Indispositie, met tac stemminge van Zijne
Excellentie die naegt in de stad Hulst heeft
gebleven, en Smorgous Weer hijsen gecomen
en gebleven, en daen met den Gou^t-major^b
Fuller geconvenieert, ijder een naegt de Troep
per oeder den Sandberg te commanderen.
On dher Generaal Major Fullers heeft Zijn
Logement blijven Occuperen, alwaar toe
eerder in Stadie heeft gelogeert, te weten in
deoldes Van Cambroux bij het Engels Camp
ontreut 2. huuren van den Sandberg.

getekend D. D. Winz

Mémoire, et journal, des
ordres, que j'ai eut et ce que
nous a fait le bûcher.

Le 6e Meij au Soir j'eus ordre de Son Altesse
Prince d'esse L. Generaal, Gouverneur de
Bergen op Zoom, de partir le landomain 7e avec
25 hommes pour Hulster, pour y faire le petit
magazin a poildre, dont nous arrivâmes le
meme jour a Wilsoorde environs a 7heures du
Soir, et n'ayant pas pu avoir dabord de charios
pour transporter les outils que nous avions fait
ordre de transporter avec nous, je vrois fut
puist au mon corporal avec deux gardes a
Hulster pour faire rapport a Mons: le General de
la Broquie que j'eust arrive la, et Savoir si
nous pourrions passer sourement, et qu'en etant
dans ce lorder, je feroit mon possible pour
avoir un charios de deux pour transporter le
dit outil, dont j'eut un charios environs deux.

Seures du matin 8^e, et a 3 heures je receu une
ordre par ecrit, par un dragon de l'achier de
rendre au plus vite possible a Hulste, et
ordre au magneur qui avoit la la garde
de precer deux charios, dont je parti a 5-
heures avec mon detachement. Et un bon
bardier avec quelques canonier le joignit
a nous, et arrivâmes a Hulste le dit 8^e
environ 9 hour du matin, environ une heure
j'eus ordre d'aller avec le major d'artillerie pour
examiner la place ou on pourroit faire les petit
magalijns, et a midi j'en fis commandement de nos
sous le terre plis de la premiere courtine a
droite de la haute port, et le lendemain un
troisieme.

Environ un heure apres midi j'en ordre d'aller
a la Sandberg avec le dit major, pour voir si le
francois minois du coté du monte au come
ou en avoit fait le rapport a nous. Le general
de la Proche. Dont nous sommes partis
avec le major environ 3. heures, et ayant
tout examine, le s'approchez des francois qui
avient rappelé, entre l'écluse, et le chemin
couvert, le long de palisades exterieurement
au droite et a gauche de l'angle saillant,
environ une toaine de verges, et l'on vojoit
dans leurs sappes grand a mas de facines,
mais la parapette de leurs sappes estoit la
plus part construit de sacs a terre, par ce
qu'ils n'avoient pas de terre sur la droite pour
le former et il n'ij avoit la aucun endroit
propre a faire, ni mine n'ij fougace, et ils
etoient plus des 70. Verge éloignés dont l'ont
fait de rapport qu'ils minoient, dont j'en fit
le rapport de tout ce que j'avoir vu, a nous.

Le General de la Rocque, qui étoit alors au camp
de l'Anglois.

A 9 Heure du Soir j'ay entre le Ville, et resté au
pres des quinzeurs pour faire continuer le petit
magazin s: dont le tardis étoit fort mauvais la
plus part sable, suivant a 11 Heures du matin g^e
je fis demandé pour un Sargeant d'ordonnance de
mon s: le dit General, qui me donna d'aller apres
midi avec mons^r le Directeur Van Dene, et Le
Major d'artillerie, au Sandberg le domino nomé
des fait faire faire un pont de batteaux sur le
fossé du dit fort, oude dans le lignes, et nous ordon
de faire faire de l'oucage s, pour faire sauter
la parapette du même côté, afin que l'ennemi
ne rendroit maître du dit fort, il ne put avoir
aucun avantage de son servis contre nos troupes.

A 2e Heure apres midi, le Soutien et mattoix
étant chargé s sur des charios, tant pris le pont
que pour le foncage s, je me rendit sur la place
d'armes avec le dit Directeur et Major d'artil
lerie, et en marchant jusqu'a la porte nous rencon
trâmes plusieurs canonniers, et soldats, qui nous
diser, que l'officier qui commandoit sur le fort
de Sandberg, capitulloit avec le francois, et que
tous les canon et mortier tant du dit fort, que de
batteries le long de s lignes, et du second fort,
étoient enclosuré.

A ce s'lapport nous bâissons tout le mattoix en
Ville, et pour scutiner notre chemin pour voir si la
chose étoit ainsi, et allan le long de lignes nous
trouvâmes que les pieces étoient enclosuré, et les
batteries la plus part délaissé de lancer, et
vime le s francois se promener sur le fort de
Sandberg sans qu'il se tiras aucun coup de part
d'autre, et nos troupes qui étoient campées
environ le mattoix en massant, ayant examiné
tout cela le Directeur Van Dene, et moy, voyant
que les francois étoye maîtres du dit fort, le projet

De faire le pont de communication et la faire passer les
poissoirs plus à l'écarter comme il avoit été ordonné
nous rentrâmes en ville environ 6. Heur, dont le
dit Directeur me dit que je devoit remettre le
mineur à travailler aux portes du magasin jusqu'au
Landouain 10e a 5 Heur du matin que je receus ordre
de nous le general La Rocque que je devoit leur
de me tenir à Bergen op zoom le plus vite, et come
je trouvois le plus sûr, et de luy l'aïsser un bon
officier avec le mineur, et n'ayant pas sué avoir de
batterie, aux portes pris la resolution environ
9. Heure de prendre la route sur Stoppeldijk avec le
detachement d'artillerie, droit au mur de chemin im
petit detachement d'ourzar nous fut faise sur nous,
et nous sur eux dont ils s'prirent deux mineurs
prisonnier, et mon petit bagage qu'il partoient.

Volgen een brief van den corporaal die ik daar ge
laten hadde, hij heeft ordre van de general de
La Rocque gelied, den 10. outrecht 10 a 11 ure
Ravondt, où met de mineur die bij hem waren
mijnen te maken, om de batterijen, en travail
bij de stave font te laten springen, en d'iesel
Directeur geordeneert, aux hem te mijden de
plaats waar de mijnen werden maecten, où hij
heeft de mijnen de selve uagt begonneut, mais
de tijd is te kort geweest, om de work te
kunnen vollejndigen.

Actum Bergen op zoom den 20 meij 1747.

M. A. S. gotekent.

J. H. Bourquin.

Stolen ontfangen van Mijn Excellentie den
L^e General De Larocque Den 31 aug^o 1747
Op Requittie van den Hoogen Aanjerst
met opeach de Selve weder te nage te
brengen,

D. J. Falloz